Бутун дунё пролетарлари, бирлашинг!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 17 август 1968 йил, шанба ◆ № 192 (14054). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ ҚУРИЛИШЛАРИГА КЎПРОҚ ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК

СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати комиссиясининг 15 августда Кремлда мажлиси бўлди. Мажлисда комиссия раиси, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев раислик қилди.

Капитал қурилиш плани ҳамда озиқ-овқат, гўшт ва сут саноатининг ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш планини бажариш қандай бораётганлиги муҳокама қилинди.

Комиссия аъзолари — депутатлардан шу масалани тайёрлаш учун тузилган группа қилган ишларнинг натижалари тўғрисида депутат Н. С. Коновалов ахборот берди. Сўнгра СССР қурилиш министри Г. А. Караваев, СССР қишлоқ қурилиш министри С. Д. Хитров, СССР озиқ-овқат саноати министри В. П. Зотов, СССР Госпланнинг раисининг ўринбосари А. М. Жарский, бошқа министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари сўзга чиқиб, корхоналарни қуриш қандай бораётганлигини комиссияга гапириб беришди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати комиссияси раисининг ўринбосарлигига шу мажлисда КПСС Калининград область комитетининг биринчи секретари депутат Н. С. Коновалов сайланди.

Комиссия ишида СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси И. В. Спиридонов, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, министрликлар ва идораларнинг вакиллари, КПСС Марказий Комитетининг, СССР Олий Совети Президиумининг масъул ходимлари қатнашди. (ТАСС).

ПАХТАКОРНИНГ ДОЛЗАРБ КУНЛАРИ

Ғўза парваришини пахта терими бошлангунча давом эттирамиз. Бу — илғор пахтакорларнинг шиори. Улар кўп йиллик тажрибаларида шуни яхши ўрганганларки, ғўза қанчалик кўп парвариш қилинса, у шунчалик ривожланиб, ҳосилга-ҳосил қўшаверади.

Бу йил чигит экиш вақтида ва ундан кейин жуда кўп табиий офатлар юз берди. Катта-катта майдонларда, ҳатто бутун-бутун хўжаликларда ёш ниҳолларни дўлсел пайҳон қилиб кетди, чигитни қайта экишга тўғри келди. Қийинчиликларни мардонавор енгишга қодир бўлган пахтакорларимиз фидокорона меҳнатлари билан ҳамма оғирчиликларни енгдилар. Ғўза парваришининг барча циклларини прогрессив агротехника қоидалари асосида ва илғор тажрибаларга суяниб олиб бориш туфайли мўл ҳосилга замин яратдилар.

Шу неча-кундузда республикамиз пахта далаларида ҳосилга-ҳосил қўшиш учун кураш давом этмоқда. Олимлар ва мутахассислар маслаҳати ҳамда «Самарқанд» совхозининг мурожаатига жавобан пахтакорларимиз ва механизаторларимиз бу йил август ойини ҳосил учун курашда чинакам жанговар ой деб билиб, далада ишни тўхтатмаётирлар. Бу ватанпарварлик ҳаракати ҳеч шубҳасиз, ғўза парваришининг дастлабки кунларидаги нечикишнинг ўрнини узил кесил тўлдиришга, ҳамма жойда мўл ва эртапишар ҳосил етиштиришга бўлган ишончни мустаҳкамламоқда. Эндиликда Ватанга армуғон этиладиган 4 миллион 100 минг тонналик хирмонни тиклашга асос бор деб айта оламиз.

Лекин мустаҳкам, барқарор ҳосил етиштириш учун пахтакорларимиз ҳали анчагина иш қилишлари керак. Тўғри, ғўзалар намолга етди, олди экин бир нечтадан кўсак олди, чаман-чаман гуллаб ётибди. Гап ана шу хом кўсакни ётилтиришда, гул ва тугунчаларни тўктирмай тўлиқ кўсак олдиришда қолган. Шунинг учун ғўза парваришини давом эттириш шу куннинг энг муҳим вазифаси бўлиб турибди. Буни қардош пахтакорларнинг вакиллари ўзаро текшириш вақтида қайта-қайта таъкидладилар. Ҳали ҳам баъзи жойларда ғўзаларнинг, айниқса кечки ғўзаларнинг ривожланиши ва ҳосил олиши сust эканлиги факт. Вақт ғаниматида ана шу ғўзаларни тез етилтириб, текис ҳосил олдириш жуда ҳам зарур.

Афсуски, анчагина хўжаликларда ғўза парвариши сусайтириб юборилди. Масалан, Бухоро областининг Когон районида, Самарқанд областининг Иштихон, Хоразм областининг Ҳазорасп районларида қатор ораларини ишлаш тўхтатилиб, фақат суғориш билан чифояланилмоқда. Ҳосилга путур етказадиган бундай ярамас аҳвол фақат икки-уч районда бўлмай, республикамизнинг анчагина районларидаги хўжаликларда содир бўлаётганлиги ачинарлидир. Бу шунинг учунки, «энди экин ривожланиб бўлди, бундан буён парваришсиз қилмаса ҳам бўлаверади», деган ярамас қайфиятга айрим жойларда ҳали ҳам зарба берилмаганга ўхшайди. Ҳолбуки, бу йилги шароитда ғўза парваришини сира тўхтатмай давом эттириш талаб этилмоқда. Август ойида қарорат далаларни саратондек қиздирмоқда. 35-40 даража иссиқда экин тобора ривожланиб, ҳосилга-ҳосил қўшмоқда. Август ойи ҳеч қайси йили бу йилгидек муруватли келган эмас. Шундай шароитда экиннинг талабини қондирмаслик, эрта кунда қатор ораларини ишлашни сусайтириш ёки тўхтатиб қўйиш ғўзанинг ҳаводан, иссиқдан, ердаги озуқадан бебаҳра қилинишига, натижада қўшимча кўпгина ҳосилнинг қўлдан берилишига олиб келади. Буни чуқур англаш керак. Шу кеча-кундузда республикамизнинг ҳамма пахта майдонларида ғўза парваришини сусайтирмай давом эттириш лозим. Ғўза қатор ораларини ишлаш, суғориш вақтида эгатларга «шарбат» оқизиш, бегона ўтни таг-томири билан йўқотиш ишлари барча хўжаликларда ёзнинг одатдаги кунларидек қизғин олиб борилиши лозим.

Газетамизнинг кечаги сонида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика колхоз ва совхозларида пахта теримига ва уни тайёрлашга ҳозирлик кўриш тўғрисида»ги қарори босилди. Бу қарорда йиғим-теримга тайёргарлик юзасидан бир қатор колхоз ва совхозларда яхши ишлар қилинаётгани, шу билан бирга анчагина хўжаликларда аҳвол қониқарли эмаслиги кўрсатилди. Кўпгина колхоз ва совхозларда асфальт ётқизилган майдонларни, бостирмаларни, сарайларни ва сушилкаларни қуриш ва ремонт қилиш, шунингдек транспорт воситалари, тош-торозиларни, йўл ва кўприкларни тахт қилиб қўйиш жуда секин бормоқда. Республикамизда пахта териш машиналарининг ҳали ярми ҳам ремонт қилинмаган. Кўрак узиш ва кўсак чувиш машиналари ремонтининг суръати бундан ҳам паст. Ўзбекистон партия ташкилоти ва ҳукумати бу камчиликларнинг ҳаммаси республика Қишлоқ хўжалиги министрлиги, «Ўзсельхозтехника» бирлашмаси, маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари моддий-техника воситаларини пахта теримига ўз вақтида тахт қилиб қўйиш учун тегишли тадбирларни кўрмаётганликлари натижаси, деб ўз қарорларида алоҳида таъкидладилар.

Пахта йиғим-терим кампаниясига саноқли кунлар қоляпти. Жанубий районларда «оқ олтин» чаноқларни ёриб юз кўрсатмоқда. Ҳадемай чевар қўллар лўппан пахталарни теришга, «заигори кема»лар бункеридан ҳосил тўкишга киришади. Бу қувончли кунга ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўриш барчанинг диққат марказида бўлмоғи керак.

Бу йил машина терими кўлами янада ошади. Республикамизда 1 миллион 700 минг тонна пахта агрегатлар бункеридан тўкилади. Областлар киритган таклифга мувофиқ 1 миллион 700 минг гектар майдонда ғўза барги сунъий йўл билан тўктирилади. Бу, қарийб ҳамма майдонда дефолиация ўтказиш керак, деган сўздир. Бу йилги ҳосилнинг салмоғи, теримни механизациялашнинг ҳажми партия ва совет ташкилотларидан оператив раҳбарликни, хўжалик бошлиқларидан зўр ташкилотчилик ва эпчилликни талаб этади. Улар ҳар бир кун ва соатни ғанимат билиб, йиғим-теримга пухта тайёргарлик кўрилишини таъминлашлари керак. Ҳаммадан аввал, терим агрегатларини тез кунчиқда тахт қилиб қўйиш, механик-ҳайдовчи кадрларни етарли тайёрлаш, уларнинг малакасини оширишга эътиборни кучайтириш лозим.

Ҳозир пахтакор хўжаликларда икки фронт бор. Бири — ҳосилга ҳосил қўшиш учун ғўза парваришини қизғин давом эттириш бўлса, иккинчиси етиштирилган мўл ҳосилни йиғиб-териб олиш.

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

◆ Мажбуриятга яраша ҳосил етиштириш учун ғўза парваришини бўшаштирманг ◆ Ҳосилга-ҳосил қўшиш учун курашни пахта йиғим-теримига тайёргарлик ишлари билан боғлаб олиб боринг ◆ Терим агрегатлари ва транспорт воситалари тез кунда ишга шай қилинсин ◆ Пахтаси машинада териладиган далаларни бегона ўтдан тозаланг ◆ Агрегатлар айланадиган жойларни ҳозирлаб қўйинг ◆ Дефолиацияни ўз вақтида сифатли ўтказиш учун ҳамма тадбирларни кўрайлик!

Ҳаким Иўлдошев бошлиқ бригада Сариосиё районидаги «Ленинград» колхозининг пешқадам бригадаларидан ҳисобланади. Бригада аъзолари 102 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнер ўрнига 40 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олишган. Улар ўз ваъдаларининг устидан чиқиш учун астойдил курашиб, ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар. Сиз суратда Ҳаким ИЎЛДОШЕВнинг ҳосилни кўздан кечираётган пайтини кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотоси.

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИ

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг меҳнат аҳли полиграфчиларнинг Бутуниттифоқ мусобақасида пешқадамлар сафига қўшилди. СССР Министрлаар Совети матбуот Давлат комитети ҳамда Маданият ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг қарорига мувофиқ Бирлашган нашриётга 1968 йилнинг иккинчи кварталидаги ютуқлари учун учинчи пул мукофоти берилди.

Бирлашган нашриёт ходимлари Тошкент шаҳридаги Ленин райони корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақада ҳам биринчи ўринни эгалладилар.

МУСОБАҚА ШАРТЛАРИНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

ЗЎР БЕРИШ КЕРАК

САМАРҚАНД. (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Наманган область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари Х. Г. Тин бошлиқ ўзаро текшириш бригадаси бир неча кундан бери Самарқанд областининг пахта далаларида мусобақа шартларининг қандай бажарилаётганлиги билан танишмоқда. Бригада аъзоларининг бир группаси Иштихон районида икки кун бўлиб, кўпчилик хўжаликлар ишини кўздан кечирди. Иприк пахтакор «Халқобод» колхозида барча куч ҳосилга-ҳосил қўшишга сафарбар этилган. Суғориш ва қатор ораларини ишлаш юқори сифатда ўтказиляпти. Ҳамма майдонда чеканка ўз вақтида ўтказилган. Ҳосил қилинган кўсак, гул ва тугунчаларни тўла сақлаб қолиш учун барча чоралар кўрилаётир.

Наманганликлар райондаги «8 Март», Карл Маркс номли, Фрунзе номли колхозларда дала ишлари Сирдарё областидаги «Самарқанд» совхози механизаторларининг мурожаати ва олимлар ҳамда мутахассислар маслаҳати асосида олиб борилаётганлигидан мамнун бўлдилар.

Шу билан бирга, меҳмонлар баъзи колхозларда ғўза парваришини сусайтириб юборилганлиги, хусусан суғориш ва қатор ораларини ишлашга эътибор бермай қўйилганлигини аниқладилар. «Даҳбед» совхози ва Ильич номли колхозда айрим участкалардаги ғўзалар бостириб суғорилган. Совхознинг учинчи ва тўртинчи бўлимларида катта йўл ёқасидаги талай ғўзалар сувга қонмай қолган. Шунинг учун бир картадаги ғўзалар ҳар хил ривожланяпти. Ильич номли колхознинг Зоир Намозов бошлиқ бригадасида ғўзалар сувдан қолдирилган. Натижада экин гул ва тугунчаларини тўқиб юборган. Энгельс номли, Киров номли колхозларда ҳам худди шундай фактлар аниқланди.

Поп район ижроия комитети раисининг ўринбосари Ф. Пирназаров раҳбарлигидаги иккинчи группа Пастдарғом район хўжаликларида текшириш ўтказиб, жиддий камчиликларни очиб ташлади. Пастдарғом райони бу йил давлатга 52 минг тонна пахта етказиб бериши керак. Лекин ғўза парвариши ва ҳосилга ҳосил қўшиш тадбирлари ана шу юксак мажбурият асосида ташкил қилинмаган. «Коммунизм», «Москва», Ленин номли колхозларда ўт босган ғўзалар кўп. Икки йилдан бери пахта тайёрлаш планини бажармай келаётган «Коммунизм» колхозида аҳвол айниқса оғир. 1200 гектар майдондаги ғўзанинг кўп қисми сust ривожланяпти. Ҳашаротга қарши кураш яхши йўлга қўйилмаган.

Наманганлик пахтакорлар ўзлари аниқлаган камчиликларни қандай қилиб тузатиш юзасидан қимматли маслаҳатлар бердилар

ХОРАЗМЛИК МИРИШКОРЛАРНИНГ МАСЛАҲАТИ

АНДИЖОН, 15 август. (ЎзТАГ). Бугун Андижон районидаги Карл Маркс номли колхозда қишлоқ хўжалик ходимларининг область кенгаши бўлди. Бу кенгашда Хоразм областидан келган ўзаро текшириш бригадасининг иш якунлари кўриб чиқилди. Хоразмлик миришкорлар юздан кўпроқ колхоз ва совхозларда бўлдилар. Делегация раҳбари — Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. Х. Худойберганов ўзаро текшириш бригадаси аъзоларининг таассуроти ҳақида гапириб берди.

Меҳмонлар Ленин, Избоскан, Москва, Балиқчи районларидаги кўпгина хўжаликларда ғўзаларнинг яхши ривожланаётганлигини кўрдилар. Бу ғўзалар меҳр билан парвариш қилинмоқда. Шу билан бир қаторда, баъзи хўжаликларда ғўза қатор ораларини культивация қилиш сусайтириб юборилган, ўсимликлар ўз вақтида химиявий йўл билан ишланмаган, айрим жойларда ғўзаларни бостириб суғоришга йўл қўйилган.

Андижонликлар барча кўрсатиб ўтилган камчиликларни яқин вақт ичида тугатамиз, деб дўстларини ишонтирдилар.

Илғор тажриба минбари

ФАН БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА

Колхозимиз Хоразмнинг энг йирик ва юқори ҳосилли хўжаликларидан бири. Етиштирилаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг миқдори йилдан-йилга кўпайиб, даромад ошяпти, экономика равнақ топяпти, қишлоқ маданияти гуркираб юксаляпти.

Етакчи тармоқ — пахтачиликни ривожлантиришда қўлга киритилаётган ютуқлар айниқса қувончли. 2000 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан, илғор бригадаларда эса 50 центнердан «оқ олтин» етиштирилмоқда. Об-ҳаво ноқулай келган йилларда ҳам ҳосилдорлик пасаймади, колхоз бўйича умумий кўрсаткич 40 центнердан камаймади.

Август ойининг бошида колхозимизда кўрик-семинар бўлди. Областдаги барча хўжаликларнинг раҳбарлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари бизнинг тажрибамиз билан танишдилар. Матназар Қаландаров бошлиқ бригаданинг дала шийпонида пахта мавзуида қизғин мунозара бўлди.

— Мўл ҳосил етиштиришнинг «сири» нимада?

Бу саволга жавобан қимматли фикрлар айтилди. Менга ҳам сўз беришди.

— Агрономия фани ютуқларини пахтачиликка дадиллик билан жорий этиш мўл ҳосил етиштиришда ҳал этувчи омил ҳисобланади, — дедим мен. Бу — умумий гап эди. Шу фикрни исботлаш мақсадида аниқ далил ва конкрет мисоллар келтирдим.

Бу билан яна шуни таъкидламоқчиманки, фан ютуқларини амалда жорий қилмасдан ва деҳқончилик маданиятини оширмасдан пахтачиликни жадал ривожлантиришга эришиш қийин. Агрономия фани мўл ҳосил етиштириш йўлларини илмий асосда кўрсатиб, илғор тажрибани бойитиш ва умумлаштиришда бизга ёрдам берляпти.

Биз, даставвал Хоразм область қишлоқ хўжалик тажриба станциясининг ходимлари билан ҳамкорликда ерларнинг тупроқ картасини аниқ тузиб чиқдик. Тупроқни унумдор қилиш ва керакли моддалар билан бойитиш, минерал ва маҳаллий ўғитлардан билиб фойдаланиш, унинг самарадорлигини ошириш, тупроқнинг шўрланишига барҳам бериш тадбирлари амалга оширилди. Ҳар бир ишда агротехника муддатлари ва қоидаларига қатъий риоя қилиш қонун тусига киритилди.

Бу йил баҳорда ерни сифатли тайёрлаб, чигитни апрель ойида тўла экиб тамомлашга, ҳар гектар ерда 80 минг тупдан эшёд кўчат бўлишига эришдик. Ғўза қатор ораларини ҳар 12-15 кунда бир марта культивация қилиб, бегона ўт ўсишига йўл қўйилмади. Биринчи суғориш май ойининг иккинчи ярмида бошланиб, июнь ойи ўрталарида тугалланди. Ғўзани ёшлигида тўғри озиқлантириш ва суғориш экиннинг ривожини тезлаштирди. Йиллик ўғит нормасини ғўзага бериш 25 июнгача тўла тугалланди. Чеканкага 16 июлда киришиб, бу муҳим тадбирни 29 июлда тамомладик.

Август — ҳосилга барака киритадиган ой. Бу ойда ҳосилга ҳосил қўшиш учун ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдамиз. Айниқса суғориш диққат марказида тутилаётир. Ғўза чанқатилса ёки эгатга нормадагидан ортиқ сув қўйилса кўсак, гул ва тугунчалар тўкилади. Бу ҳол ҳосил салмоғига ва толанинг сифатига салбий таъсир кўрсатади. Ғўза ғовлатиб юборилса машина терими қийинлашади. Сувдан қолдирилса кўсаклар каммағиз бўлиб қолади. Шунинг учун ҳам суғоришнинг сифати устидан бригада бошлиқлари ва хўжалик раҳбарлари қаттиқ назорат қилиб боришяпти. Ҳар бир бригадада тузилган сифатни назорат қилиш комиссияси суғоришнинг тўғри ўтказилиши учун курашяпти. Суғориш машина теримига ажратилган далаларда 20 августгача, бошқа участкаларда 5 сентябргача давом эттирилади.

Бизнинг шароитимизда августда культивацияни 10-12 сантиметр чуқурликда, 35-38 сантиметр кенглиқда ўтказиш фойдали эканлигини тажрибада синаб кўрдик. Ҳосиндан орқада қолган ғўзаларга қўшимча маҳаллий ўғит, ғўзаси ғовланган далаларга гектарига 5-6 тоннадан эски девор кесаги солинди. Бунинг фойдаси катта.

Колхоз правленеси ва партия комитети август ойида ҳосилга ҳосил қўшиш учун курашни давом эттириш билан бирга йиғим-теримга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тадбирларини ишлаб чиқдилар. Тадбирлар область партия комитети томонидан маъқулланди ва область газеталарида эълон қилинди.

Сирдарё областидаги «Самарқанд» совхози коллективининг мурожаати асосида конкрет тадбирлар белгиланди. Бу йил колхозимизда етиштирилган ҳосилнинг ярми, яъни 4500 тонна пахта машинада терилади. Мавжуд 57 та терим агрегати, 84 прицеп ремонти ниҳоясига етказилаётир. Машиналарнинг икки сменада ишлашини таъминлаш мақсадида 35 йигит ва қиз механик-ҳайдовчилар тайёрлаш курсида ўқитилмоқда. Илгариги йиллари ишлаган 57 механик-ҳайдовчи махсус курсда малакасини ошираётир. Бу ишга инженер ва механиклар раҳбарлик қилишяпти. Ҳосилни машинада териш учун ажратилган 1300 гектар майдондаги ғўза алоҳида парвариш қилиняпти. Айниқса пахтаси машинада терилиадиган пайкалларда бегона ўт босишига йўл қўйилмаяпти. Дефолиацияга 5 сентябрдан, машина теримига 15 сентябрдан киришиш мўлжалланмоқда.

Фан ютуқларини амалда қўлланиш бизга мўл ҳосил етиштириш ва уни сақлаб қолиш имконини беришга қолмай, ҳосилнинг эрта етилишини ҳам таъминлаяпти. Шу кунларда биз агротехника талабларига изчиллик билан риоя қилиб, бутун куч-ғайратни ҳосилга ҳосил қўшишга ва йиғим-теримга пухта ҳозирлик кўришга қаратмоқдамиз.

Ж. ХУДОИНАЗАРОВ
Ҳазораси районидаги Фурманов номли колхоз раиси.

ПЕШҚАДАМЛАР

Совхозимиз — кўп тармоқли хўжалик. Бу ерда эл дастурхонини безайдиган турли ноз-неъматлар етиштирилади. Пойтахтимиз меҳнаткашларини мўл-кўл сабзавот, картошка, қовунтарвуз ва бошқа хил мевалар билан таъминлашда коллективимизнинг улуши катта.

Коллективимиз ўз олдига қўйилган бу масъулиятли вазифани вақтида ортиғи билан бажариш учун ишчи кучлари, техника воситаларини сафарбар этди. Ишнинг кўзини биладиган, ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган коммунистлар бригадир ва звено бошлиқлари қилиб тайинланди.

Совхоз партия ташкилоти ҳисобида 156 коммунист бор. Шундан 87 коммунист бевосита ишлаб чиқаришда банд. Партия ташкилоти ана шу катта кучга таяниб, иш олиб боради. Коммунистларнинг авангардлик ролини оширишга асосий эътиборни қаратмоқдамиз.

Коммунист А. Мирзаев бригадаси 200 гектар суғориладиган ерга буғдой экиб, пландаги 11 центнер ўрнига ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил йиғиб олди. Коммунистлар бошчилик қилаётган бошқа участкаларда ҳам мўл ғалла ҳосили етиштирилди. Энди ана шу етиштирилган мўл ҳосилни сира нобуд қилмай, ўз вақтида ўриб-йиғиб олиш кечиктириб бўлмайдиган вазифа бўлиб турарди. Аммо бу ишни бажариш учун комбайнчилар етишмасди. Буни ҳал қилиш учун бошқа соҳада ишлаётган, илгари комбайнчи бўлган коммунистларга мурожаат қилинди. Улар бу ишга ўтиб ишлашга розилик бердилар. М. Қўчибоев, Э. Усаров, Т. Эшонқулов, Ж. Усаров ва бошқалар ғалла ўрим-йиғимида ташаббус кўрсатиб, бошқаларга ўрнак бўлдилар. Бутун комбайнчиларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли ўрим-йиғим 25 иш кунида тугалланди. 860 тонна ўрнига давлат омборига 3600 тонна ғалла тўкилди.

Коммунистлар сабзавот экинларидан мўл ҳосил етиштиришда ҳам ташаббус кўрсатдилар, 4-бўлим механизатори Э. Қурбонов эртаги карам ва помидордан рекорд ҳосил етиштирди. Планни 160 процент қилиб адо этди. Механизациянинг кенг жорий этилиши туфайли ҳар центнер карам ва помидор етиштиришда сарфлашга мўлжалланган маблағ бир сўм 20 тийин камайтирилди. Шунингдек, 2-бўлимнинг Ю. Аҳмедов ва У. Зулфиев ўтоқлар бошқараётган звенолари ҳам сабзавот экинларидан мўл ҳосил етиштириб, планни ошиғи билан адо этдилар. Орденли бригадир А. Эшонқуловнинг донги бутун совхозга кетган. Уни асл деҳқон дейишади совхоз ишчилари. Ҳақиқатан ҳам у сабзавот экинларидан мўл ҳосил етиштиришнинг устаси. Бу йил бу бригада сабзавоткорлари планда белгиланганидан икки ҳисса ортиқ ҳосил олдилар.

Совхоз хўжалигида чорвачилик ҳам салмоқли ўрин эгаллайди. Давлатга 740 тонна гўшт, 1875 тонна сут ва 50 тоннадан ошиқ жун топшириш планлаштирилган. Бу соҳада ҳам катта ютуқлар қўлга киритилмоқда.

Коммунист С. Ўразаев ўн беш йилдан буён чўпон бўлиб ишлайди. Уз касбини севади ва уни қадрлайди. У бу йил совлиқлардан кўзи олиш планини ошириб адо этди. Ҳар юз қўйдан планда белгиланган 90 ўрнига 101 тадан кўзи олди. Ҳар бир қўйдан икки килограмм ўрнига 4 килограммдан жун қирқиб олди. Унинг бу катта меҳнати совхоз маъмурияти томонидан муносиб тақдирланди.

Хотин-қизлар — совхозда катта куч. Коммунист хотин-қизларимизнинг номини тилга олмай иложим йўқ. Меҳнат Қизил Байроқ орденли Г. Аллақулова 22 сигирга қарайди. У ёғ йил ҳар бир сигирдан 1600 ўрнига 2000 литрдан сут соғиб олмоқчи. Шунингдек, коммунист М. Хайиткулованинг хизматлари ҳам мақтовга сазовордир. У фермага бошчилик қилади. Бу меҳнатсевар олти ой мобайнида ҳар сигирдан пландаги 830 литр ўрнига 1200 литрдан сут соғиб олди. Шунингдек, иккинчи бўлимдаги Х. Жаҳоналиева ҳам пешқадам сут соғувчилардандир.

Совхозда ишлаб чиқаришнинг барча соҳаларида катта муваффақиятлар қўлга киритилмоқда. Маҳсулотнинг ҳамма турлари бўйича давлат планлари ўз вақтида бажарилмоқда. Бу қўлга киритилган муваффақиятларда совхозимиз коммунистларининг катта ҳиссаси бор.

М. ДАВЛАТОВ,
Тошкент областидаги 1- «Оҳангарон» совхози партия ташкилотининг секретари.

Республика партия ташкилотларида

САМАРҚАНД

ЖОНКУЯРЛАР

Кутилмаганда кон бошқармасининг директори В. Д. Першин уни кабинетига чақириб, масалани кўндаланг қўйди: «Бугундан эътиборан 31- шахтани бошқарасан. Партия бюроси сени шу вазифага лойиқ деб қисоблайди». Партия топшириғи — коллектив амри. Унга рози бўлмаслининг иложи йўқ.

«Қўйтош» конига қарашли 31- шахта бошлиғи коммунист Анзор Агнаев масъулиятли вазифанинг уддасидан чиқа олди. Коллектив билан баҳамжиҳат иш кўриши туфайли шахта тез орада илғорлар қаторига ўтиб олди.

Коммунистлар ишда шахсий намуна кўрсатмоқдалар. Бойжигит Назаров, Мажид Орзиқулов, Эгамберди Зубайдуллаев ўртоқлар В. И. Ленин туғилган кунининг юз йиллиги шарафига зиммаларига ошириллган мажбурият олиб ишламоқдалар.

К. МУСАМУРОДОВ.

НАМАНГАН

ЯХШИ ТАШАББУС

Область партия комитети В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллиги олдидан доҳийнинг ҳаёти, жўшқин революцион фаолияти ва ҳамиша барҳаёт назарий меросини ўрганувчи лекторий ташкил этди. Раҳбар кадрлар учун уюштирилган бу лекторий машғулотлари ҳар ойда бир марта ўтказилиб, 1970 йилга қадар давом этади. Лекцияларни обком бюроси ва область ижроия комитети аъзолари, маданий лекторлар ўқишади. Дастлабки машғулотда обкомнинг биринчи секретари А. Ҳўжаев «Ленинча иш услуби» деган темада лекция ўқиди.

А. МАДУМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ШАҲРИСАБЗ

СЕКРЕТАРЛАР СЕМИНАРИ

Район партия комитети колхоз ва совхоз бригада партия ташкилотлари секретарларининг икки кунлик семинарини ўтказди. Унда район партия комитетининг биринчи секретари С. Усмонов «КПСС XXIII съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XII пленуми қарорлари асосида бошланғич партия ташкилотларининг ролини ошириш» деган темада доклад қилди.

Семинарда иш плани тузиш, партияга қабул қилиш бўйича ҳужжатларни расмийлаштириш, бюро мажлислари ва партия йиғилиши қарорларини расмийлаштириш, партия взноси тўлаш бўйича ведомостлар тузиш юзасидан амалий машғулотлар ўтказилди. Шунингдек, йиғилганлар ўзаро тажриба алмашдилар.

ИШЧИ ҚАДРИ

Шаҳардаги «Ҳужум» бадиий фабрикасида кенса ишчиларни тантанали вазиятда пенсияга узатиш маросимларини ўтказиш анъанага айланиб қолган. Корхонанинг беш ветеран ишчиси — И. Жўраев, С. Бобомуродова, С. Халилова, Р. Абдуллаева ва С. Сафаровалар якинда тантанали равишда пенсияга узатилди. Маросимда сўзга чиққан кишилар уларнинг халқимиз бахт-саодати йўлида қилган хизматларини алоҳида таъкидлаб, уларга соғлиқ, бахт-саодат тиладилар.

Пенсионерларга турли совғалар топширилди, ҳаваскорлар ўзларининг шўх рақс ва қувноқ қўшиқлари билан йиғилганларни хушнуд этдилар.

М. АЗИЗОВ.

Фарзандлар камоли — истиқбол қаноти

ПЕДАГОГ МАҲОРАТИ

Ўрта мактабларда ўқув-тарбия ишлари савиясини юқори кўтариш кўп жиҳатдан ўқитувчига, унинг тарбиячилик маҳоратига боғлиқ. Шундай экан ўқитувчиларнинг ёшлар ўртасида обрў-эътиборини орттирмай, уларнинг назарий ва амалий билимини, сиёсий ва гоявий қарашни такомиллаштирмай туриб, бунга эришиб бўлмайди.

Шу йил 27 февралда «Совет Ўзбекистони» газетасида отахон мураббий, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, академик Т. Қори-Ниёзийнинг «Фарзандлар камоли — истиқбол қаноти» рубрикаси остида босилган мақоласи республикамиз халқ маорифи ходимлари, ўқитувчилар ва мактаб раҳбарлари диққат-эътиборини ўзига кенг тортди. Унда билим ва маҳоратини, совет фани эришаётган улкан ютуқлар сирини ёшларимиз зеҳнига тинимсиз қуйиб келаётган маърифат шайдоси — ўқитувчиларга эътиборни янада кучайтириш каби бир қатор муҳим масалалар эпелилар муҳокамасига ташланган.

Бу мақолани муҳокама қилишда ўз мақолалари билан қатнашган профессор Ш. Абдуллаев Хоразм область маориф бўлимининг мудири Худойберганов ва бошқа кўпгина ўртоқлар ҳам шу масала юзасидан ўзларининг фикр ва мулоҳазаларини айтдилар.

Албатта ўқитувчиларнинг роли ва мавқеини ошириш бугунги кун талаблари асосида тутиладиган масаладир. Республикамиздаги беқиёс ўзгаришларга фан ва техникамиздаги ишлаб чиқаришдаги ютуқларга назар ташланса, ҳар қандай киши аввало муносиб кадр тайёрлаш кераклигини ўйлайди. Шу муносабат билан партия ва Совет ҳукумати, коммунистик жамият қурилишининг барча эҳтиёжларини ҳисобга олиб, ёшларга ўрта умумий маълумот беришга ўтишни жадаллаштириш яқин беш йил ичида бунга тўла эришиш, таълим-тарбияни янги босқичга кўтариш ва унинг илмий-техника базасини ҳозирги талаб даражасига мувофиқлаштириш масаласини қўйди. Бу, биз ўқитувчилар, халқ маорифи ходимлари зиммасига улкан вазифа юклайди. Мактабларимиз ана шу қисқа вақт ичида янги ўқув программаларини ўзлаштиришлари, шу асосда ўқувчиларга чуқур ва пухта билим беришлари ҳамда ёшларга яхши сифатларни чуқур сингдиришлари лозим. Шубҳасиз, бундай гоят мураккаб ва масъулиятли вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш катта куч, билим ва маҳорат талаб этади.

Кейинги йилларда ўрта умумий таълим мактаблари мазмунида ҳозирги замон илмий билимлар даражаси билан ўқувчилар билимидаги номувофиқликлар сезилиб қолмоқда. Бу ҳол ёшларимизнинг чуқур билимлар билан қуроллашишига, уларнинг фан ва техникамизнинг ҳозирги маҳсули билан жиҳозланган ишлаб чиқариш муассасаларига тезгина кўникиб кетишларига салбий таъсир кўрсатмоқда, ишлаб чиқаришга борган ёшларимизнинг ўқувсизлиги билиниб қолмоқда. Шу муносабат билан яқин 3-5 йил ичида барча предмет ва бошланғич таълим беришнинг янги ўқув программалари асосида иш олиб бориш белгиланган. Шу муносабат билан ўқитувчилар ва халқ маорифи ходимларининг малакаларини ошириш, янги программалар асосида уларни қайта тайёрлаш ишлари давлат аҳамиятига эга бўлган актуал масаладир. Чунки таълим-тарбиянинг сифати ўқитувчиларнинг билим даражаси ва педагогик маҳоратига боғлиқдир.

Устоз Қори Ниёзий ва профессор Ўртоқ Абдуллаевларнинг ўқитувчилар билан ишлаш, уларнинг гоявий ва сиёсий қарашларини янада такомиллаштириш ҳақидаги қимматли фикрлари бизни ҳам беиҳоя хурсанд қилди. Бироқ уни қандай амалга ошириш керак, бунинг учун зарур шарт-шароитлар нималардан иборат? Бу ҳақда ҳам фикр юритиш зарурдир.

Ўқитувчиларни илмий-назарий жиҳатдан пухта тайёрлашда малакани ошириш институтларининг коллективлари фан мутахассислари ва олимларнинг ёрдамига ҳамиша муҳтождир. Олий ўқув юртлари, илмий-тадқиқот институтлари мактабларга, халқ маорифи органларига, ўқитувчиларга, уларнинг малакасини ошириш билан шуғулланадиган институтларга ёрдам беришда қатъий бурилиш ясашлари зарур. Айрим олимларимиз ўқитувчиларга лекция ўқиш ва улар билан учрашишдек шарафли ишга ҳисса қўшишга лоқайд қараб келмоқдалар. Масалан, Тошкент Давлат университетининг баъзи ўқитувчи ва профессорлари, Тошкент Давлат педагогика институти ва бошқа педагогика институтлари ўзлари етиштириб берган ўқитувчилар билан учрашиб уларнинг назарий билимларини янада такомиллаштиришда ҳамда ўз шогирдларининг иш ва ишлаш ишлари билан танишишда етакчи роль ўйнамаяптилар. Бунинг асосий сабаби шу фан мутахассислари ва олий ўқув юртлари раҳбарларининг бу муҳим масалага етарли баҳо бермасликларидир. Ҳозирги кунда янги программа асосида ўқитувчиларни қайта тайёрлаш ишини олимлар ва олий ўқув юртларининг иштирокисиз амалга ошириш мумкин эмас.

Институтимизда ҳар йили 6 мингдан ортиқ педагог ўз малакасини оширади. Икки йилдан бери талабалардан имтиҳон олиш системаси жорий қилинди. Имтиҳонлардан шу нарса маълум бўляптики, ўқитувчиларнинг маълум қисми, айниқса, олий ўқув юртларини сиртдан битирганлар ўзлари ўқитадиган фанлар бўйича ўрта мактаб программаси ҳажмидаги билимни мукаммал билмайдилар. Бунга қуйидаги фактлар мисол бўлаолади. Шу йилнинг 4 ойи давомида математика ўқитувчиларидан олинган ёзма ишларнинг 70 процентдан ортиғи салбий баҳоланди. Ёзма ишлари салбий баҳоланган ўқитувчиларнинг 76 проценти олий ўқув юртларини сиртдан битирган ўқитувчилардир. Наманган, Фарғона ва Бухоро педагогика институтларини битирган физика ўқитувчиларининг ҳам билими талаб даражасида эмаслиги олинган ёзма ишлардан яққол кўринди. Бундай ҳолни химия, ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчиларининг ёзма ишларида ҳам кўриш мумкин. Бунинг асосий сабабларидан бири олий ўқув юртларининг ўқув планида ана шу фан ва унинг ўқитиш методикасига ва эътибор берилганлиги ҳамда ўрта мактаб программаси ҳажмида зарур назарий ва амалий билимларни беришнинг мукаммал эмаслиги шунингдек сиртдан битирувчилар олдига қўйиладиган талабнинг ниҳоятда пастлигидир.

Хўш, билим доираси ва мазмуни ана шу чегарадан ошмаган ўқитувчиларимиздан қандай қилиб мактабда ўқув ишларини юқори савияга кўтаришни талаб қилишимиз мумкин. Айрим ўқитувчиларимиз ўз устларида деярли ишламайдилар, ўқувчиларнинг келажагини ўйламайдилар.

Мактабларда ўқув тарбия ишларини яхши йўлга қўйиш ўқитувчининг маҳоратига боғлиқ экан, ўқув юртлари билан мактабларнинг алоқасини тубдан яхшилаш керак.

Маълумки, институтимизда ўрта умумий таълим мактабларида ишлаб турган олий маълумотли педагоглар ўз малакаларини оширадилар. Буларнинг кўпчилиги юксак маданиятли, теран билимли ва етук педагоглар бўлиб, улар ёш авлодга билим асосларини беришда, уларни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялашда фидокорлик билан меҳнат қилаётган кишилардир. Аммо айрим педагогларнинг ҳулқи ва атворига, ўзини тутишига, жамоатчилик ўртасидаги мавқеига қараб баъзан ачиначан киши. Хўш, нега?, Ахир буларнинг ҳаммаси ҳам бир неча йиллардан буён ўрта мактабларда дарс бериб келаётган эпелиларку?!

Ўқувчилар ўқитувчини устоз деб биладилар ва унга шу ихлос билан таклид қиладилар. Шунинг учун ҳам ўқитувчи юриш-туриши, хатти-ҳаракати, кийиниши, муомаласи, билим даражаси ва бошқа катор ижобий хислатлари билан ўқувчиларга намуна бўлиши лозим. Доҳий Карл Маркс тили билан айтганда «Тарбиячининг ўзи тарбияланган бўлиши керак».

Ўқитувчи ҳамиша ўқувчилар мураббийси, уларни олдинга етакловчи шахсдир. Шунинг учун ҳам у ўз билимини, маҳоратини оширмасдан ҳаётдан орқада қолади.

Юксак ахлоқли, билимдон, ишбилармон ва ўз ишига садоқатли кишигина ўқитувчи бўла олади. Ўқитувчи бошқалар олдида ўз билимдонлиги билангина эмас, балки ички, ташқи қиёфаси ва маданияти, юриш-туриши, жамият орасида ўзини тута билиши билан ҳам бошқаларга ўрнак бўлиши, етакчи, мураббий, устоз бўлиши лозим Ана шундагина у ўз тарбиясидагилар орасида обрў-эътибор қозонади.

Н. РАҲМОНОВ,
Ўқитувчилар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш Марказий институтининг ректори.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЕТИ МАСАЛАЛАРИ

ЕТТИ ЎЛЧАБ БИР КЕСИЛГАНДА

Машина бошқарган шофер дам семофорга, дам бензин сарфини кўрсатувчи шкалага, дам йўлга синчиклаб назар ташлаб боради. Шунга яраша машинанинг тезлигини оширади ё секинлатади. Шофкор касалнинг юрак уриши, ҳарорати ва бошқа ҳолатларига қараб дори-дармон белгилайди. Худди шу сингари станок олдида турган ишчига деталь кесиш мобайнида унга ёрдам берувчи аниқлик воситалари керак.

Ҳар оқибат сабабсиз юз бермагани сингари, станокда пардозланаётган деталлар аниқлигини бузувчи сабаблар тўлиқ асосланмагунча, уларни бартараф қилиб бўлмайди. Маълумки, 1980 йилда мамлакатимизда умуммашинасозлик саноатини автоматлаштиришдек юксак программа амалга оширилади. Шу сабабли янги хил станокларни ўзлаштириш ва эскирган ускуналарни ишлаб чиқаришни тўхтатиш тадбирлари кўрилмоқда. Янги станок ҳамда ускуналарни яратишда энг муҳим масалалардан бири шуки, уларнинг сифатини, унумдорлигини, чидамлилигини таъминлаш зарур.

Станок ҳамда ускуналарнинг сифатини аниқловчи белгиларидан ҳал қилувчиси маҳсулот таннархини арзонлаштириш йўли билан унинг аниқлигини ошириш деб қараш лозим. Автоматик ва поток линияларни ташкил этувчи станок ва ускуналарнинг чидамлилигини оширишнинг ўзи уларнинг деталлари аниқлигига боғлиқ. Космик кемадан тортиб, қишлоқ хўжалиги машиналаригача, атом электр станциясидан то локомотивларгачa, китобдан телевизоргача, пойафзалдан бош кийимгача, болалар ўйинчоғидан нонгача — жами инсон ёрдамида аниқ деталлардан ташкил топган турли хил станоклар билан яратилади.

Кейинги 30 йил мобайнида Москвадаги металл кесиш станоклари илмий тадқиқот ва тажриба институти турли хил станокларнинг аниқ деталь ишлаб чиқаришга мувофиқлигини ошириш йўлида мақтовга лойиқ ишлар қилди. Институт асосан ишлаб чиқарилаётган станоклар аниқлигини ошириш ҳисобига маҳсулот сифатини яхшилаш масалалари билан шуғулланиб келмоқда. Аммо ҳар қандай аниқликдаги станок ҳам маълум вақт фойдаланилгач, деталлари ейилади ва унинг маҳсулотлари ҳажми аниқлигида ўзгариш юз беради. Шу тариқа тайёрланган маҳсулотнинг аниқлиги пасая боради. Бора-бора меҳнат сарфининг кўпайиши маҳсулот сифатига таъсир қилади.

1957 йилдан бошлаб Москва станок-асбобсозлик институти машинасозлик технологияси кафедрасининг мудири, РСФСРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби, техника фанлари доктори профессор Борис Сергеевич Балакшин олимлар ҳамда илмий ходимлар ҳамкорлигида янги йўлланма ишлаб чиқди: Станокларда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот аниқлигини унинг қисм ҳамда деталларида содир бўладиган эластик силжишни бошқариш эвазига ошириш устида илмий иш олиб борилди.

Институтнинг машинасозлик технологияси лабораториясида яратилган автоматик бошқарув системалари Москвадаги Оржоникидзе номли металл қирқиш станоклари заводида, Челябинск тракторсозлик заводида, Ўрта Волга металл қирқиш станоклари заводида, Москвадаги «Красний пролетарий» заводида ва бошқа қатор корхона ҳамда конструкторлик бюроларида жорий этилмоқда. Ана шу тажриба ва йўлланма асосида Челябинск, Ленинград, Ульяновск, Тошкент шаҳарларидаги политехника институтлари олимлари ҳам шуғулланмоқдалар.

Деталга ишлов бериш жараёнида содир бўладиган эластик силжишларни бошқариш токарлик, фрезерлик, йўниш, силлиқлаш ярим автоматларида амалга оширилмоқда. СССР Станоксозлик саноати министрлиги билан давлат комиссияси якинда автоматик бошқарув системаси асосида жиҳозланган станокнинг саноат намунасини қабул қилди. Бу системани Иттифоқ миқёсида жорий этиш учун махсус конструкторлик бюроси ташкил қилинади. Дастлабки хисоб-китобларга қараганда, агар Иттифоқимиздаги мавжуд станок паркларининг 10 процента автоматик бошқарув системалари билан жиҳозланса, бир неча ой ичида 170 минг ишчини бошқа ишга ўтказиш ҳамда деталь аниқлигини 2-3 баравар ошириш мумкин бўлади.

Н. МУМИНОВ,
Москва станок-асбобсозлик институтининг аспиранти.

Нукус шаҳрида мотор ремонти заводи, темир-бетон буюмлари ҳамда йўл қурилишида ишлатиладиган машиналарни ремонт қиладиган заводлар қурилмоқда. Ана шу уч корхонани беш йилликнинг охиригача қуриб битказиш мўлжалланмоқда. Суратда: қурилишдан бир манзара.
А. Ходаков фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ҚУРУВЧИЛАР ТУҲФАСИ

Қашқадарё. Янгабоғ районидаги «Шарқ юлдузи» колхози йил сайин ободонлашмоқда. Бу ерда йил бошидан бери 8 хонали тўлиқсиз ўрта мактаб, магазин, дала шийпони каби бир қанча бинолар қурилиб фойдаланишга топширилди. Шу кунларда 900 бош сигир учун мўлжалланган колхоз фермаси жадал қурилмоқда.

* * *

Шаҳрисабз район «Социализм» колхози аъзолари ажойиб совға олдилар. Колхозлараро қурилиш бошқармаси қўли гул бинокорлари «Маданий-маиший хизмат кўрсатиш» биносини фойдаланишга топширдилар. Шунингдек «Китоб» посёлкасида 280 ўринли болалар комбинати ва «Шарқ юлдузи», «Партия XIX съезди» колхозларида кутубхона, чойхона, медицина шохобчаси бинолари қад кўтармоқда.

М. ПРИМОВ.

ЭНГ ЯХШИ ЁДГОРЛИКЛАР

Ўзбекистон ССР савдо палатаси Президиуми буюк ўзбек мутафаккири Алишер Навоийнинг 525 йиллигига бағишлаб энг яхши ёдгорликлар намуналарини яратиш бўйича очиқ конкурс ўтказишга қарор қилган эди. Конкурс шу йил 15 февралдан 15 июнгача давом этди. Тўрт ой ичида саноат корхоналарида шунингдек, ўз уйларида ижод қилувчи ҳунарманд-усталар конкурсга 224 ёдгорлик намуналарини йўлладилар. Уларнинг кўпчилигида устоз Навоийнинг портрети, ҳикматли сўзлари ҳамда унинг асарларига оид расмлар тасвирланган бўлиб, ҳар бири маълум тематикага асосланган.

Якинда конкурс жюриси эксперт кенгаши тақдим қилган 132 ёдгорлик намуналарини қараб чиқди. Ҳар бири 200 сўмдан иккита биринчи мукофотни Тошкентдаги чинни ва кулолчилик заводларига беришга қарор қилинди Ҳар бири 150 сўмлик учта учинчи мукофотдан иккитасини пойтахтимизнинг «Ёдгорлик» ва заргарлик фабрикалари ўзаро бўлиб олишди. Тошкент парфюмерия фабрикаси ҳамда ҳунарманд-усталардан Кедрин ва Раҳимов ўртоқлар учинчи мукофотларни олишга сазовор бўлдилар

Шунингдек, конкурсда муваффақиятли қатнашган олти ташкилотга ҳар бири 50 сўмлик рағбатлантирувчи мукофотлар тақдим қилинди.

РАЙКОМ ВА КОЛХОЗ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ

Изланиш, ташаббус

Партия XXIII съезди, КПСС Марказий Комитети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кейинги пленумлари қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган Москва районининг азамат пахтакорлари катта ғалабаларга эришмоқдалар. Экин майдонларининг вилт билан касалланганлигига қарамай, бултур мўл ҳосил етиштирилди. Пахта тайёрлаш йиллик плани бажарилди. Она-Ватан омборига 56 минг 200 тонна «оқ олтин» тўкилди. Гектаридан 28,2 центнердан ҳосил йиғиб олинди.

Хўш, бу ютуқларнинг асосий омили нималардан иборат? Даставвал, район партия комитети бошлаҳгич партия ташкилотларини янада мустаҳкамлади ва кадрларни сиёсий жиҳатдан чиниқтирди. Ҳар бир коммунистнинг ўз участкасидаги масъулияти оширилди.

Район партия комитети мавжуд 19 та колхоз партия ташкилоти секретарларининг хўжаликка раҳбарлик қилиш иш услубига якиндан ёрдам ва йўл-йўриқ бериб турди.

Колхоз бошлаҳгич партия ташкилотлари ўзларининг кенг қармоқли, бригада партия ташкилотлари ва партия группалари билан хўжаликларда пахтачиликни ривожлантириш йўлида катта ва хилма-хил партия-сиёсий, партиявий-ташкилий иш олиб бормоқдалар. Пахтачилик бригадаларининг 264 ида, механизация устаханаларининг 19 тасида партия ташкилоти ҳуқуқига эга бўлган ташкилот фаол ишламоқда. Коммунистларнинг 90 процентга якин бевосита моддий неъматлар ишлаб чиқарилаётган жойларда меҳнат қилиши айниқса қувончлидир. Райком уларнинг ватанпарварлик ва авангардлик ролини ошириш соҳасида анча ишларни амалга оширмоқда. Масалан Киров номли колхоз партия ташкилотини олайлик. Партия ташкилоти 96 коммунистни бирлаштирган. Ташкилот ўз кучларини асосий ишлаб чиқариш участкаларига партия таъсирини таъминлайдиган қилиб жойлаштирган. Колхозда 12 та пахтачилик бригадаси бор. Улардан 10 тасида партия ташкилоти тузилган.

Партком мажлисларида ва партия йиғилишларида колхоз раҳбарлари ва мутахассисларининг ахборотлаои мунтазам тинглаб турилади, меҳнатни ташкил этиш, ҳисобга олиш ва унга ҳақ тўлаш, колхозчиларнинг турмуши, коммунистларнинг ўқиши ҳамда уларнинг ишлаб чиқаришда авангардлик ролини ошириш сингари масалалар кенг муҳокама қилинмоқда. Натижада ўтган йили колхоз районда биринчи бўлиб 970 гектар ернинг ҳар гектаридан 34 центнердан «оқ олтин» етиштирди. Ҳосилдорлик бўйича хўжалик районда байроқдор бўлди.

Илгор тажрибаларни оммалаштириш муваффақият омили эканлигига алоҳида эътибор бераётган район партия комитети 1967 йили 9 жойда халқ университетлари, 12 жойда оммавий лекторий, 19 жойда агротехника курслари, 10 жойда механизаторлар курси ташкил этган. Уларда илғор тажриба ва фан ютуқлари кенг пропаганда қилинмоқда. 1240 агитатор меҳнаткашлар орасида партиявий иш олиб бормоқда. Хўжаликларда барча ички имкониятлар ишга солинмоқда. Агротехника тадбирлари омилкорлик билан амалга оширилмоқда. Энг муҳими, ҳар қандай об-ҳаво шароитида пахтакорлар ҳамжиҳатлик ва кўтаринки руҳ билан меҳнат қилмоқдалар. Бу курашда партия ташкилотлари оммага бош бўлмоқда. Коммунистлар ва комсомоллар жуда катта ташкилотчилик ишлари олиб бормоқдалар.

Масалан, райком бюроси техникани асраш ва ундан тўғри фойдаланиш масаласи юзасидан Охунбобоев номли колхоз партия ташкилотининг ишини муҳокама қилган эди. Райком бюроси бу масала юзасидан тегишли тадбирлар белгилади. Шундан сўнг райком колхоз партия ташкилотида бу масаланинг изчил бажарилиши юзасидан партиявий-ташкилий иш олиб борди. Натижада колхоз партия ташкилоти райком бюросининг қишлоқ хўжалиги техникаларидан фойдаланиш юзасидан қабул қилган қарорларини бажариш учун курашди. Ҳар бир ишда ҳисоб-китоб олиб борилди. Механизаторлар ўртасида махсус меҳнат дафтарчаси юритилди. Улар қилган ишларни шу дафтарчага ёзиб бордилар. Ўтган йилда техникани мавсумга тайёрлашда ортиқча сарф-харажатларга йўл қўйилмади. Колхоз ремонтнинг ўзидан 2046 сўм маблағ тежаб қолинишига эришди.

Райком колхоз партия ташкилотларининг хўжаликни комплекс механизациялаштириш учун ватанпарварлик курашини қўллаб-қувватламоқда. Масалан, пахтачиликни комплекс механизациялаш борасида «Правда Востока» колхозининг деҳқонлари мақтовга сазовор иш қилдилар. Колхоз партия ташкилоти районда биринчи бўлиб пахтачиликни комплекс механизациялаш ташаббусини бошлаган эди. Район партия комитети бу ташаббусни маъқуллади. Ташаббусга қўшилган «Партия XXI съезди», «Москва» ва Киров номли колхозларда терим агрегатларидан унумли фойдаланилди. Бу эса маҳсулот таннархини камайтиришни, меҳнат унумдорлигини кўтаришни, пахтакорларнинг моддий-манфаатдорлигини оширишни таъминлаётир. 1966 йили 14400 тонна пахта машиналар билан теримоқда. 274 минг 400 сўм иқтисод қилинган бўлса, ўтган йили бундан ҳам кўпроқ фойда олинди.

Райком ва колхоз партия ташкилотлари райондаги 19 та колхоздан 18 тасида комплекс техника хизматини яхшилашга эришди ва бу соҳада тежамкорлик ишлари яхшиланмоқда. Масалан, 1962 йили 1 гектар ерни ишлаш учун 2 сўм 84 тийин сарфланган бўлса, 1966 йилга келиб 66 тийинни ташкил қилди, яъни 496 минг сўм тежаб қолинди. 1967 йили эса бу кўрсаткич янада самаралироқ бўлди.

Райком ва бошлаҳгич партия ташкилотлари комплекс механизациянинг асосий звеноси пахта теримига алоҳида эътибор бермоқдалар. Масалан, ўтган хўжалик йилида колхозларда 270 дан ортиқ «зангори кема» жавлон урди. Азамат механизаторлар жасорат кўрсатиб ишлаб, 15 минг тоннадан ортиқ пахтани теримоқ беришди. Бу соҳадаги план орттириб бажарилди.

Район колхозларида коммунистлардан 196 киши пахтачилик бригадаларига бошчилик қилмоқда. Пахтачилик «сири»ни пухта эгаллаб олган бу коммунистлар бошчилик қилаётган бригадалар муттасил мўл ҳосил олмоқдалар. Масалан, ўтган йили Киров номли колхоздан коммунист М. Пўлатов бошлиқ бригада 86 гектар ернинг ҳар гектаридан 30,5 центнердан, К. Ҳудойбердиев 72 гектарнинг ҳар гектаридан 36 центнердан, К. Манотов 34,5 центнердан ҳосил кўтардилар. Булар қаторига «Қизил юлдуз» колхозидан Т. Буваматова, «Партия XXI съезди» колхозидан И. Ҳакимов, Навоий номли колхоздан М. Мирзаалиева ва бошқа ўртоқлар бошлиқ бригадаларни қўшиш мумкин.

Район меҳнаткашлари бу йил барча экин майдонларидан 58.100 тонна «оқ олтин» етиштириш учун мажбурият олдилар. В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан колхозлараро социалистик мусобақа кенг кулоч ёймоқда.

А. РАҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

МАТЕРИАЛЛАРИМИЗ ИЗИДАН

«НУКУСДАГИ НАЪМАЛАР»

Йўлингиз тушиб, Нукусдаги пиво заводига борсангиз, ким челанда ,ким битонда, яна алланким балонда пиво олиб кетаётганлигини кўрасиз...

Нукус пиво заводидаги тартибсизлик ҳақида ёзилган ушбу мақола «Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 30 июль сонида босилган эди.

Мақола юзасидан «Узпивтрест» бошқарувчиси А. Раҳматуллаева редакцияга қуйидагиларни хабар қилади. Мақолада келтирилган фактлар тўлиқ тасдиқланди. Тайёр маҳсулотни савдо ташкилотларига жўнатиш тартибини мунтазам бузгани учун пиво пиширувчи Хорина ўз вазифасидан четлатилди.

Заводда ҳисоб-китоб ишларини ўз ҳолига ташлаб қўйгани, ойлик, квартал, йиллик планларнинг ҳисобини «Узпивтрест»га мунтазам кечикиб топширгани учун заводнинг бош бухгалтери Н. Абдиев вазифасидан бўшатилди.

«Узпивтрест» Нукус шаҳар партия комитети билан биргаликда заводнинг ишлаб чиқариш қудратини ошириш ускуналарни автоматлаштириш, уни технолог ва механик кадрлар билан таъминлаш юзасидан қатор тадбирлар белгилади.

Завод коллективи чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатли бўлиши учун курашяпти.

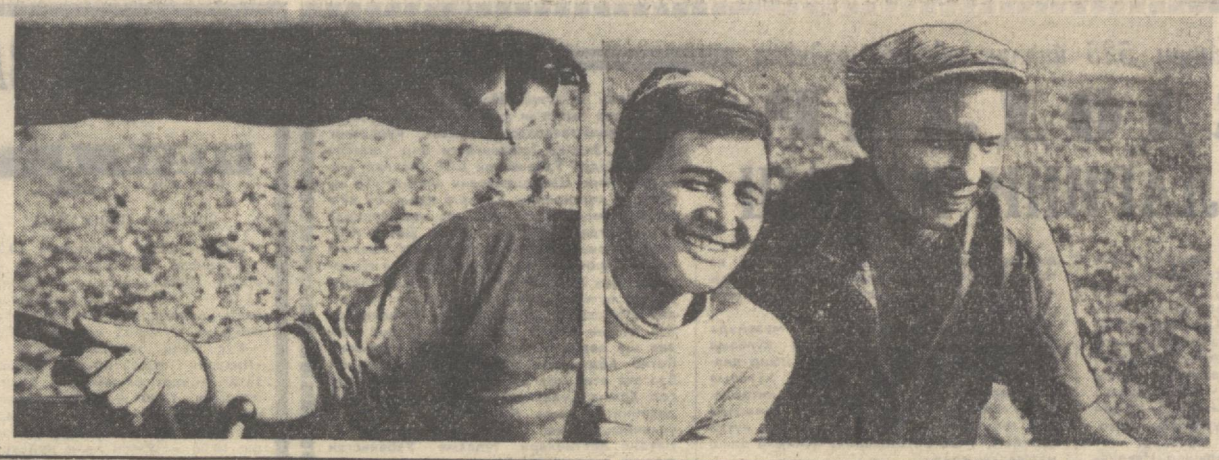

Сурхондарё области. Шеробод районидаги Абдулла Набиев номли совхознинг Т. Самиев бошлиқ бригадаси механизаторлари барча майдондаги ҳосилни машинада йиғиб-териб олиш учун сўз берганлар. Улар ғўза парваришини қизғин давом эттириб, ҳар бир гулни кўсакка айлантирмоқдалар. **Суратда:** (чапдан) механизатор Эшмамат Бўтаёров ва бригада бошлиғи Т. Самиев ўр. тоқлар ҳосилни чамалаб кўрмоқдалар.

Ф. Лутфуллаев фотоси.

ХАЛҚҚА ХИЗМАТ—ОЛИЙ ҲИММАТ

ИЛҒОРЛАР

Иштихон район маиший хизмат комбинати коллективи аъзолари хизматидан меҳнаткашлар мамнун. Айниқса, кейинги йилларда район аҳолисига маиший хизмат кўрсатиш тўлдан яхшиланди. Ўтган йилнинг ўзида 20 колхоз ва Свердлов номли совхознинг ҳамма бўлимларида 2-3 тадан сартарошхона, кийим тикиш, этикдўзлик, радио устахонаси ва бошқа цехлар очилди. Ўй-жой қуриш ва капитал ремонт қилиш бригадалари, темирчилик, тунукасозлик, бўёқчилик, соатсозлик, фотография ва рассомчилик — чизмакашлик цехлари ташкил қилинди. Халқобод посёлкасида икки қаватли маиший хизмат комбинати, Ондарё посёлкасида рассомчилик, Свердлов номли колхозда ва Митон қишлоғида сартарошхона қурилиб, фойдаланишга топширилди. Янгиқўрғон ва Шейхлар посёлкаларида ҳам йирик маиший хизмат комбинати биноларида қад кўтаряпти. Ҳозир меҳнаткашларга маиший хизмат кўрсатаётган цехларнинг сони 100 тага етди.

Айниқса, ўй-жой қуриш бригадасининг иши кўпчиликка манзур бўлмоқда. Бригада ўтган йили 220 минг сўм ўрнига 260 минг сўмлик ремонт ишларини бажариб, йиллик планни 130 процент адо этишга муваффақ бўлган эди. Шу йилнинг 7 ойлик планини эса 150 процент бажарди. Бунда А. Набиев, Ғ. Иботов, А. Зейтуллаев, М. Зуфаров каби усталарнинг улуши катта.

С. ХУЖАЕВ.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРДА

ҚИШЛОҚНИНГ БИРИНЧИ ДЕПУТАТИ

Вобкент районидаги Владимир Ильич номли колхоз қариялари Денов қишлоқ Совети депутатлари ташаббусига қўшилиб, Ҳория қабристонини ободонлаштираётган эдилар. Қодир бобо Мерганов бир қабр устида узоқ туриб қолди.

...Бу ерга Пирмуҳаммад Қулжонов қўйилган эди. Хўш, Қулжонов ким?

— Денов қишлоғидан чиққан биринчи депутат Пирмуҳаммад Қулжонов, — деди биз билан суҳбатда қишлоқ Советининг раиси Қ. Абдуллаев.— 1918 йилда Ленин комсомоли сафига, 1920 йили КПСС сафига кирган. Бухоро воҳасида Совет ҳокимиятини мустаҳкамлашда актив қатнашган. У собиқ Зарафшон областида ер ислоҳоти ўтказиш комиссиясининг аъзоси, кейинчалик Ўзбекистон Коммунистлари Марказий Комитети аъзолигига кандидат, сўнгра Марказий Комитет аъзоси қилиб сайланган. Ўша йиллардаги катта хизматларини эътиборга олиб, ҳукуматимиз П. Қулжоновни 1927 йили Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаган. Улуғ Ватан уруши йилларида у Конимех районида қоракўлчиликни ривожлантириш ишида фаол қатнашади...

Қишлоқ депутатлари П. Қулжоновнинг қабрини тиклаб, унга сагана қилишди. Яқинда Владимир Ильич номли колхозда ҳозир Конимех районида истиқомат қилаётган П. Қулжоновнинг умр йўлдоши Сора хола билан учрашув ўтказдилар. Макаренко номли мактаб ўқувчилари Сора холани фахрий пионерликка қабул қилдилар.

Денов қишлоқ Советининг депутатлаои қишлоқнинг дастлабки депутатларининг ҳаёти ва фаолиятини акс эттирувчи алоҳида альбом ташкил этаётир. Дастлабки депутатларни излаш давом этяпти.

УЙДА СУҲБАТ

Колхозчилар Жигачи қишлоқ Советининг оқсоқолларидан бири, колхоз тузумининг ветерани Абдуқодир ота Эрсариевнинг уйида тез-тез меҳмон бўлиб туришади. Мана бугун ҳам К. Маркс номли колхознинг Т. Давлатов, Ш. Маманазаров ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари ишдан кейин шу ерга тўпланишди. Қишлоқ Советининг депутати Р. Раззоқов хўжаликда пахтачиликни комплекс механизациялаштириш тўғрисида суҳбат ўтказди.

Шундан кейин мезбон суҳбатга аралашди:

— Бундан ўттиз йил муқаддам хўжалигимизда атиги учта трактор, бир нечта от-улов бор эди,—дея қиқоя қилди, Абдуқодир ота Эрсариев. — Эндиликда колхозимиз далаларида 100 дан ортиқ турли хил машиналар ишлаб турибди. 19 та комплекс механизациялашган бригада мавжуд. Эндиги вазифа-пахтачиликдаги ҳамма оғир ишларни машиналар гарданига ортиб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш йўлида катта ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишдан иборатдир...

Қоракўл районидаги Жигачи қишлоқ Советининг депутатлари К. Маркс номли, «Ўзбекистон» сингари хўжаликлардаги ҳар бир хонадонда бўлиб активлар, кенг жамоатчилик ўртасида дала ишларида комплекс механизацияни кенг қўллаш тўғрисида қизиқарли суҳбатлар ўтказмоқдалар. Қишлоқ Совети депутатларининг бу қимматли ташаббуси райижроком сессиясида маъқулланди.

ТАШАББУС

Бундан атиги икки йил муқаддам Галаосиё посёлкаси яқинида 20-қишлоқ қурилиш трестининг 2-кўчма колоннаси вужудга келтирилган эди. Бинокорлар бу ерда 400 ўринли кинотеатр, бир нечта жамоат ҳамда ўй-жой биноларини фойдаланишга топширдилар. Лекин, янги қурилган биноларнинг атрофи ялангдашт ҳолича қолаверди. Бу Галаосиё посёлка Совети депутатларини ўйлантириб қўйди.

Улар ишдан бўш вақтларида янги қурилган жамоат ҳамда уй-жой биноларининг атрофини кўкаламзорлаштиришга киришдилар Бу ишда уларга «Галаосиё» богдорчилик совхозининг ишчи-хизматчилари яқиндан ёрдам бера бошладилар. Кўп ўтмай бу ишга бинокорлар ўзлари ҳам қўл уришди. Шундай қилиб, Галаосиё посёлкасида қисқа вақт ичида салкам 50 минг туп мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Ҳозир Галаосиёдаги ҳар бир бино атрофи боғ-роғга бурканган. 20-қишлоқ қурилиш трестининг Я. Зарипов, Б. Бақоев, Ш. Ғайбуллаев каби бинокорлари эндиликда бино фундаментини қўйишдан аввал унинг атрофини кўкаламзорлаштиришга киришадилар.

Т. НАЗИРОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Сабзавот ва мева савдоси кенгайиб бормоқда

Тошкент савдо бошқармасининг маълумотларида кўпларни қувонтирган «100» рақами пайдо бўлди.

Тошкентликларнинг дастурхонига картошка, сабзавот, мева, полиз маҳсулотлари етказиб бераётган бутун савдо шохобчаси ҳам анча яхшиланди. Чилонзорда ихтисослаштирилган иккита магазин пайдо бўлди. Қўшимча суратда «Ласточка» типидаги юэта дўкон ва «Ягодка» типидаги ўнлаб дўкон очилди.

Ҳозирги вақтда шаҳар аҳолисига давлат савдо системаси орқали ҳар куни қариб 700 тонна мева ва полиз маҳсулотлари сотилмоқда. Савдо-сотиқ миқёси кенгайиб бормоқда.

Халқободдаги Усмон Юсупов номли агро ишлаб чиқариш бирлашмаси шаҳарга белгиланган топшириқдан ташқари сабзавот ва мева юбориш учун имкониятларни қидириб топди. Калинин районидаги колхозлар Октябрь ва Олой бозорларида сабзавот ярмаркаларн ташкил қилдилар. Фарғона водийсидаги, Сирдарё ва Сурхондарё областларидаги колхозлардан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ташиб келтириш уюштирилди.

Шаҳар бозорлари қишлоқ аҳолисини ортиқча сабзавот ва мева сотишга рағбатлантирувчи бир қанча тадбирларни кўрдилар. Узоқ районлардан Тошкентга келадиган сотувчилар учун тўртта меҳмонхона очилди.

(ЎзТАГ).

Нарпай районидаги Киров номли колхоз чорвадорлари бу йил 1945 тонна силос бостириш ва 950 тонна дағал хашак жамғариш мажбуриятини олишган, Ҳозиргача 500 тонна дағал хашак жамғарилиб, 350 тонна силос бостирилди. Суратда: силос учун маннажўхори кўкпоясини ўриб олиш пайти тасвирланган.

Р. Раҳимов ва И. Ҳасанов фотоси.

УЛКАН ҒАРАМЛАР

Чорвачилик ва ғаллачиликка ихтисослаштирилган 1-«Қўшработ» совхозининг чорвадорлари бу йил ем-хашак жамғаришга катта тайёргарлик билан киришдилар. Ҳар бир фермада иккитадан алоҳида хашак тайёрлаш бригадаси ташкил этилиб, уларга ишчи кучи, пичан ўриш агрегатлари ва машиналар ажратиб берилди. Ҳар бир хашак тайёрлаш бригадасига қайси участкадан қанча пичан ўриш юзасидан топшириқлар белгиланди, унинг бажарилиши ҳар беш кунда текшириб турилди. Бригадалар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа йўлга қўйилди. Далада ишловчилар учун нормал шароит яратилди. Ишчилар таъминоти томонидан кўчма дўконлар ташкил қилинди.

Кўп ва мўл хашак жамғариш юзасидан кўрилган бу тадбирлар яхши натижа берди. Озуқа жамғарувчи бригадаларнинг аъзолари унумли ишладилар. Иккинчи ва тўртинчи фермалардаги бригадалар йайловларда пичан ўриш ва ғарамлаш топшириқларини биринчи бўлиб бажардилар. Бу соҳада биринчи фермадаги Нурмон Ўроқов ва Ўмарқул Жўрақулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг коллективлари айниқса намуна кўрсатишяпти. Н. Ўроқов бошлиқ бригаданинг Абдураҳмон Бобохонов, Қилич Қозоқов сингари механизаторлари хашак ўриш нормасини системали равишда ошириб бажаришяпти. Ферма ишчилари ва механизаторлари йиллик пландаги 1075 тонна ўрнига 1200 тонна дағал хашак ҳозирлашди.

Совхоз бултур кузда 421 гектар ерга жавдар экканэди. Лалмикор ердаги бу озуқа экини одам бўйи бўлиб ўсди. Унидан 600 ўрнига 814 тонна ҳосил йиғиштириб олинди. Шунингдек, йайловлардан дағал хашак жамғариш плани ҳозирнинг ўзидаёқ анча ошириб бажарилди. Совхоз бўйича йиллик плондаги 4846 тонна ўрнига 5500 тонна дағал хашак жамғарилди. Бирғина июнь ойида 2500 тоннадан кўпроқ хашак ўрилди ва чорва моллар қишлаётган жойларга ташиб кўйилди. Совхознинг Ашур Галиев, Сарибой Махамов, Ширинбой Шодмонов, Мамадиёр Шосимов ўртоқлар бошлиқ илғор отарларда чорва моллар учун икки йилга етадиган озуқа жамғарилди.

Йирик давлат хўжалиги бўлган 2-«Қўшработ» совхозининг йайловларида 65 минг бош қорақўл қўй-қўзилар, 2000 бош қорамол, 700 бош сигир боқилянти Бу йил 18 минг гектар лалмикор ерда деҳқончилик қилинди. Комбайнларнинг унумли ишлаши орқасида хўжалик коллективи унинг 17 минг гектаридаги буғдой ва арпани қисқа вақт ичида ўриб-йиғиб олди. Ҳозир сомон ва пичанни бирга қўшиб ҳисоблаганда 8500 тонна озуқа жамғарилди.

Район чорвадорлари бу йил кўп миқдорда ем-хашак жамғаришга ҳаракат қилмоқдалар. Йайловларда жамғарилган хашак ғарамлари ҳозир 33 минг тоннадан ошиб кетди. Бу йиллик плондагидан анча кўпдир. Шу кунларда ҳар бир хўжаликда, ферма ва отарларда комбайндан чиққан сомонларни йиғиштириш ва ғарамлаш қизғин бораётир.

Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СУД ЗАЛИДАН

НАФС БАНДАЛАРИ

Сирдарёлик Н. Саркисян ва М. Аванесянлар нафсларини ақл билан идора қилолмай, унинг йўлига кириб доғда қолганлардан. Мозаро Н. Саркисяннинг Тбилисига, ота-онасининкига меҳмондорчиликка боришидан бошланди. Тбилиси бозорларини айланиб юраркан, У Чох исмли бир кимса билан учрашиб қолди.

— Қозонинг мойли бўлишини истайсанми?—сўради Чох аиёрона жилмайиб.

— Қандай қилиб,— қизиқиб қолди Саркисян.

Чох ёнидан бир жуфт капрон рўмолни чиқариб Саркисянга тутқазди-ю, тегишли маслаҳатларни бериб ғойиб бўлди. Жиғилдон нафси миясини эзаҳарлай бошлаган Саркисян Сирдарё областининг Боёвут районига қайтди-ю, у ёқ-бу ёқни дараклаб капрон рўмолнинг бозори чаққонлигини кўрди. Балойинафс уни яна Тбилисига етаклади. Ҳалиги Чох исмли кимсадан 265 та капрон рўмолни 3 сўм 50 тийиндан олган Саркисян тўппа-тўғри Ўратепа шаҳрига равона бўлди. Бу ерда у рўмолларни 4 сўм 80 тийиндан пуллаб олди.

Март ойида яна Тбилиси ва ундан кейин Ўратепага қилинган «саёҳат» унинг ҳамёнига осонгина 850 сўм пулни солди.

Чиллаки-чиллакини кўрганда чуман уради, деганларидек Саркисяннинг дўсти Михаил Аванесян ҳам уни «чин устоз» деб этагига маҳкам ёпишиб олди. Қадрдон дўстлар 8 апрель куни яна Тбилисига парвоз қилишди. Бу сафар 1.400 дона капрон рўмол «саёҳлар» чамадонига жойланди. Аммо бу рўмолларни пуллаб, фойдасини ҳазм қилиб юбориш улар га насиб қилмади. Аввал Верхневолинск поселкасида М. Аванесян тумшуғидан илинди. Сўнг унинг устози Н. Саркисян ҳам қўлга олинди.

Текин томоқ қорин тешар деганлари рост экан-да.

Сирдарё район халқ суди чайқовчи Н. Саркисянни 5 йилга, М. Аванесянни 2 йилга озодлиндан маҳрум қилди. Уларнинг мўмай даромад топишларида воситачилик қилган Зомин район «Қизил Чорвадор» рабкоопига қарашли 19-магазин мудири М. Фозиловга ҳам икки йил шартли жазо берилди.

Ғ. НУРМУҲАМЕДОВ,
Н. УРИШБОЕВ.

Кекса ғазалхонлар дафтаридан

Б Ў Л

Одам эрсанг, сен одамнинг меҳрибони, ёр бўл,
Бу ҳаётнинг нақши гулдур, сен очиқ рухсори бўл.
Сақлагил тилни ҳамиша, бехуда сўз нуқсидан,
Жўралар мажлисида доим ширин гуфтори бўл.
«Бил ўзингни, ўзгани кўй» нақлига қилмай амал,
Азият чекса киши дардига малҳаи — дори бўл.
Яхшилик номи билан шуҳрат қозонмоқ истасанг,
Элу юрт бахтини ўйлаб сен унинг даркори бўл,
Ҳеч қачон кўнгли очилмас ҳар киши бўлса бахил,
Очилиб боғи саҳоват гулшанин гулнори бўл.
Хушнуд, айтгил дил сўзинги ҳуррият даврониди,
Бахтиёр халқингнинг дилкаш, умрбод ҳамкори бўл.

ХУШНУД.

МЕҲНАТ ҲАҚИДА

Бўлса қайда чин меҳнат охири фароғатдир,
Кимки билса меҳнатни бахт ила саодатдир.
Имтиҳон этиб кўрдим қанча аҳли меҳнатни,
Қўлламоққа ҳар ишда меҳнати инфоятдир.
Неча бора текшурдим ҳар тараф қилиб диққат,
Яхши фаҳм этиб билдим меҳнат айни роҳатдир.
Уз кўзим оирлан кўрдим севмаса киши меҳнат
Турмуши бўлиб, ночор, ер чизиб ҳижолатдир.
Сидқидил билан ҳар ним ишлади назар топди,
Элдан олди раҳматлар бу нечук шарофатдир.
Меҳнат ичра бўлган ул хилма-хил фазилатлар
Бўлди шеър ила таҳрир турфа бир китобатдир.
Мушкин айтадир меҳнат бодасини нўш этдим,
Эмди ҳамдамим роҳат, мунисим фароғатдир.

МУШКИН.

ШИФОБАХШ ЎСИМЛИКЛАР

БАРГИЗУБ

Баргизуб халқ медицинасида узоқ вақтлардан бери, турли касалликларни даволаш ва олдини олишда фойдаланиб келинади. Ёш кўк баргларини ювиб, сўнг эзиб олинган шарбатни турли жарохат ва яраларга суртилганда тез тузалади. Шунингдек ўсимликни қуритилган барглардан 100 граммини бир литр сувда қайнатиб малҳам қилиб қўйилса ҳам бўлади.

Баргизубнинг танасини қайнатиб ичиш ошқозон яллиги, ичак касалликларнинг олдини олади. Қайт қилиш ва қон кетишини ғўхтатишга ёрдам беради.

Баргизуб ҳозир медицинада ҳам қон кетиш ва қон қуйилишининг олдини олишда, баъзи яраларни даволашда фойдаланилмоқда. Унинг таркибида гликозид, аукубин, лихан кислотаси, ферментлар ва турли витаминлар мавжуддир. Бу ўсимлик республикамиз водийларида, ариқ бўйлари ва зах-каш ерларда кўплаб учрайди. Баргизубни июль-август ойларида териб олингачи фойдалидир.

М. ТЎЙЧИЕВ.

ОТАЛАР ВА БОЛАЛАР

Ахлоқ мавзуида

ХАТ САФАРГА ЧОРЛАДИ

Муҳтарам Худойназар ота! Редакцияга йўллаган хатингиз қўлимизга келиб тушди-ю, ташвишингизга шерик, дардингизга ҳамдард бўлдик. Мана ўша хатингиз: «Ҳурматли редакция! Кексайиб икки кам етмишга кирган чоғимда фарзандларим мени ёлғиз ташлаб кетишди. Хотиним яқинда вафот этган, учта ёш бола билан қолдим. Биринчи группа инвалидиман, ишлай олмайман. Катта ўғлим Сафар Худойназаров йигирма саккиз ёшда, бўрдоқичилик базасида ишлайди. Узоқ йиллардан бери ҳолингиз қалай деб сўрамайди. Ундан кичиги Мамаражаб ҳам қаригнимда мени ташлаб қишлоқдан кетиб қолди. Ҳатто хат ҳам ёзмайди. Ҳозирги маъмурчилик, тўқинчилик пайтда бир бурда нон ҳаммага топилади. Лекин, бутун умр азият чекиб, фарзанд ўстириб эндиликда ёлғиз қолганимга ачинаман.

Ҳурматли редакция, ёшлигида нон-тузимизни ичиб, ўсиб-улғайганда ота-онасидан юз ўгириб, ўз маишатини ўйлайдиган фарзандларни ким деб атайин!»...

Ушбу сатрлар чиндан ҳам ҳар қандай соф кўнгил инсонни ташвишга солади.

Хатни ўқидигу, вужудимизга ўт тушгандай ҳаяжонланиб, ловиллаб кетдик. Дарҳол муҳаррир билан маслаҳатлашиб, воқеа юз берган жойга, Самарқандга, сиз яшаётган олис Булунғур районига йўл олдик.

Йўлда ҳам, бора-боргунча, ўғилларидан алам чеккан нуроний чолнинг ғамгин қиёфаси кўз ўнгимиздан кетмади. Гоҳ поезд, гоҳ автобусда, гоҳ мотоциклда, гоҳ пиёда юриб, ниҳоят кўзлаган манзилимизга етиб бордик. Булунғур район ижрокоми раисининг ўринбосари Турон Мустоев ҳам шу ташвишли воқеа билан қизиқиб, бизга ҳамрох бўлди. Мана, чўлда ташкил этилган «Партия XXIII съезди» совхозидамиз. Жазирама иссиқдан, томларни кўчиргудай ғувиллаётган шамолдан чўчимайдиган одамлар бу ерда мўл пахта ва мева етиштиришяпти. Шундай оққўнгил кишилар орасида яшаб, қийналиб қолганларнинг ажабланиши одамни, Ҳамма элга нозне-ъмат келтирувчи меҳнат билан банд. Бири қийналиб қолса, бошқаси дарҳол ёрдам қўлини узатади.

— Бу ернинг одамларини илгаритдан яхши биламан, — дейди райижроком раисининг муовини Турон Мустоев, — илгари шу совхозда ишлаганман, директор эдим. Достон қилса арзигудай одамларимиз бор. Шу Тонготар қишлоғида Раҳимжон деган йигит Хилпинисо деган қизни севиб қолган. Қизнинг ҳам унда кўнгли бор экан. Уруш бошланганч, Раҳимжон қизга: «Мени кутинг, омон келсам бирга бўламиз», деб жангга отланган. Уруш тугаб, Раҳимжон ғалаба учун кўзи ва оёғини қурбон қилиб қайтган. «Энди яхши кўрганим билан ҳам видолашамаман» деб маъюс келган. Лекин, қиз остонасидан совчи аримаганига қарамай, кўзи ожиз ва оёқсиз Раҳимжондан бошқага тегишни хаёлига ҳам келтирмаган. Мана, ҳозиргача эрини кафтида кўтариб эзъозлайди. Бир дақиқа ёнидан кетмай, унга хизмат қилади.

Биз ҳам бу мард кишиларга ҳар қанча ёрдамимизни аямадик. Яқинда ҳамқишлоқлар шуларнинг уйини кўллашиб ремонт қилиб беришди. Совхоз уларга керагича ёғоч, материал берди, ишчилар ажратди.

Совхоз директори Эмлис Омонбоев ҳам шу каби бир қанча воқеаларни гапириб берди. Шу совхоз жойлашган Тонготар қишлоқ Советининг раиси Турсунбой ака Исаев ҳам дилкаш ҳамқишлоқлари ҳақида ғурур билан гапирди.

Хўш, қишлоқдаги шундай яхши кишилар орасида Сиз, Худойназар ота қандай ёлғизланиб қолганингизга ишонгиси келмайди кишининг. Сизнинг турмушингизни яхши билган одамлар шубҳамиз ўринли эканини тасдиқлашди. Сизнинг номингизни эшитиб, ҳамма бирдан сергакланди. Хатингиздан гап очган эдик, бош чайкаб, негадир унчалик ажабланишмади.

— Тинчимагур чол яна кимнинг устидан шикоят ёзибди?

— Бу сафар ким балога қолдийкин?

Одамларнинг бу гапларидан биз ҳам хушёр тортдик. Лекин бари бир аҳволингизни, турмушўзғорингизни обдон суриштирдик. Хатда ёзган фикрларингиз ва ҳақиқий аҳвол бутунлай бошқача бўлиб чиқди. Хатингизда: катта ўғлим Сафар мени ташлаб кетди, деган эдингиз. Аслида бунинг акси бўлган экан. Кўз очиб кўрган ёстукдошингиз Иқбол опани бундан ўттиз йилча илгари бир отингизни йўқотгани учун хўрлаб, ўн ойлик чақалоги билан уйдан ҳайдаб чиқарган экансиз. Бир отчалик қадри йўқмиди бечора аёлнинг? Иқбол опани ва фарзандингизни бутунлай унутиб юборибсиз. Бошқа фарзандлар кўрибсиз. Улар ўсиб-улғайибди. Хатингизда учта ёш бола билан қолдим, дебсиз. Бу ҳам ёлғон экан. Олдингизда юрган икки ўғлингиз совхозда ишларкан. Сизни боқишга, эзъозлашга буларнинг бемалол қурблари етади. Лекин, аччиқ ҳақиқатни юзингизга айтишга мажбурмиз. Хозир хотинингиз ҳам совуқ муомалангиздан кетиб қолибди, фарзандларингиздан қишлоқ аҳли рози эмас. Улар кўнглида қишлоққа меҳр уйғотмабсиз. Бири қишлоқдан кетиб, аллақаёқда тентираб юрган эмиш. Бошқа иккитаси ҳам ёлчитиб ишлашмас экан.

Яна хатингизга қайтайлик. Чорак асрча илгари ўзингиз бошпана ва ота меҳридан маҳрум қилган чақалоқдан энди нафақа, ёрдам сўрашга, унинг номини ёмон қилиб кўрсатишга сизни нима мажбур қилди? Иқбол опа ва фарзандларининг ҳозирги бахтиёр ҳаётига ҳасадми?

Шу саволга жавоб излаб, ўша ташландик норасида — Сафаржоннинг ва онасининг тақдири билан қизиқдик. Хозир Сафаржон Тонготар қишлоғидан анча олисда, Булунғур район марказида яшар экан. Вафодор хотини, етти фарзанди бор. Онаси Иқбол опа иқболини топиб. Бегимқул деган олижаноб киши билан фарзандларини вояга етказяпти. Кексалигингизни ҳурматласак ҳам, ошкора айтайлик — сиз ўстирган фарзандлар далада дангаса деб ном чиқариб юрган вақтда Иқбол опанинг фарзандлари мактабни яхши тугаллаб, бири — Аҳрор Самарқанд Давлат университетида, яна бири—Муҳаммадқул Архитектура институтида ўқияпти, бошқалари яхши ишлашяпти. Очиғини айтганда сиз қилолмаган ишни Иқбол опа бажарибди. Биз бу меҳнаткаш аёл ва фарзандлари билан суҳбатлашиб, шу фикрга келдик.

Сиз эса яхши одамларни ёмон отли қилиб, хат ёзяпсиз. Қишлоғингизда ана шу ўринсиз хатларингиздан ҳамма безор экан. Воқеалар юз берган жойга бориб, қишлоқнинг ҳурматли кишилари Равшан ота, Муҳаммад бува, Давлат ақалар билан суҳбатлашиб, шу ҳулосага келдик. Шундай бўлса ҳам, бу кишиларнинг ҳаммаси сизга зарур ёрдам беришдан сира қочишмайди. Биз асло ақл ўргатмоқчи эмасмиз. Фақат бошқа айрим оталар ва болаларга ҳам ибрат бўлар деган умидда ушбу хатни ёздик. Қолган гапларни газетхонлар ҳам айтишар. Зотан, фарзанд — гул, ота боғбон. Гулнинг гўзал, анвойи ўсиши ёки ёввойи ўтларга қўшилиб кетиши боғбон қўлида.

Махкам МАҲМУДОВ.
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбири.

НИМА КЎП — МУХЛИС, АММО...

ШАХМАТ

Шахматнинг ўзи бир қизиқ олам. Мухлислари яна. Ҳаваскор бўлиш учун кишининг насб-кори, ёши, жинси асосий омил бўлолмайди. Фантазия, чуқур фикр-мулоҳаза юритишга мойиллиги бор киши шахмат ошиғи бўлади қўйди.

Мен ана шундай кишиларимиз билан суҳбатлашгани, шахмат тахтасида нуч синашгани Наманганга борган эдим. Орзумни ушатиш учун атроф районларга йўл олдим. Учрашувни Чустдан бошлаб, Наманганда тугатдим. «Жаҳон шахмат тожи учун нураш», «Узбекистонда шахмат спортининг ривожланиши» ва бошқа мавзуларда лекция, суҳбат ва бир йўла сеанслар ўтказдим. Уларда 2000 дан ортиқ шахмат шинавандалари иштирок этдилар. Баъзи учрашувлар чинакам савол-жавоб кечаларига айланиб кетди. Бир-биримизни кўриб роса яйрадик. Юрагдагини тўкиб-солганлар ҳам бўлди.

— Биласиз, чойхона бизнинг бўш вақтларда тўпланадиган жойимиз,— деб гап бошлади кексароқ бир чустлик шахмат мухлиси.— Мендақалар кўп. Чойхонанинг шахмати йўқлигидан ўзимиз олиб келамиз. Тез-тез у ҳам ўзўзидан ғойиб бўлиб қолади. Нахотки, биз шахматчилар шунчалик эътиборга нолойиқ кишилар бўлсак? Айтиб уддалай олмаяпмиз!

— Шахматга жуда қизиқаман, — деб гап бошлади Уйчида бир ёшгина йигит,— разрядимни ошираи десам қаерда ўйнашимни билмайман, мусобақалар кам ўтказилади.

— Учқўрғон-у, Ҳаққулободда бизда ҳам кўп. Тарафма-тараф бўлиб бўш кунларимиз қизиқ учрашувлар ўтказиб турсак бўлар дейман,— деган таклиф киритди яна биров. Мен бўлган жойларда бундай гаплар жуда кўп такрорланди.

Бор имкониятлардан фойдаланиш, ҳаваскорлар ўртасида шахмат йўлларини жонлантириш тўғрисида раҳбар ходимлар билан ҳам бир-икки оғиздан фикр алмашиб олдик.

Меҳнаткашларнинг маданий дам олишини тўғри уюштириш ҳамда кўпчилик қайғурмоқда. Ғаз ташаббус кўрсатишда, шарт-шароит яратишда қолган. Бунинг учун спорт ташкилотлари ўз атрофларига жонкуяр кишиларни тўплаши, маслаҳат билан иш кўриши керак.

Учқўрғондаги Калинин номли колхознинг 32 дала шийпони спортнинг анчагина тури бўйича мусобақа, кўнгил очар учрашувлар ўтказиб туришга доимо шай. Модомики, шундай экан, район марказларида, шаҳарларда, саноат марказларида бундай имкониятлар бўлишига ҳеч қандай шубҳа йўқ. Лекин кўп жойларда спортга ҳали ҳам эътибор сус. Чунонч, район маданият уйларида шахмат тўгаракларн йўқ. Қобилиятли ёшлар устоз маслаҳатларидан бебаҳра қолиб кетмоқдалар.

Дарвоқе, бу гаплар республ[illegible]намизнинг бошқа областлар[illegible] ҳам таллуқлидир. Спорт та[illegible]лотлари шахматга эъти[illegible] чайтиришлари такрор ай[illegible] бунинг учун ўз мавқеида [illegible] активларни тўплаб, улар[illegible] нишлари даркор.

М. МУҲИДДИ[illegible]
Узбекистон шахмат [illegible]
[illegible]ясининг раиси, С[illegible]
мастери, республи[illegible]
нўрсатган тренер[illegible]

Алишер Навоийнинг 525 йиллик юбилейи олдидан

АЖДОДЛАР КИТОБЛАРИНИ ИЗЛАШ

Сўнгги вақтларда Навоий номидаги давлат адабиёт музейига чет эллардан посилкалар тез-тез келиб турибди. Уларда Париж ва Лондон қўлёзма фондларидаги қадимги Шарқ китобларидан олинган фотонусхалар бор. Олинаётган бу материаллар музей директори профессор Ҳамид Сулаймоннинг яқинда Франция билан Англияга қилган сафари натижасидир. Ўзбек олими Франция миллий кутубхонасида, Британия музейида ва қадимий китоблар сақланувчи бошқа жойларда республикамиз шарқшунослари учун зўр эътиборга сазовор бўлган жуда кўп нодир қўлёзмаларни топди. У фотонусхасини кўчириш учун 43 қўлёзма танлаб олди.

ЎзТАГ мухбири профессор Ҳамид Сулаймондан энг қимматли қўлёзмалар тўғрисида гапириб беришни сўради.

— Алишер Навоий асарлари тўла тўплами қўлёзмалари фотонусхасининг олинишини жуда қимматли янгилик деб ҳисобламоқ лозим, албатта. 1700 саҳифали бу икки жилдли китоб 1525-1527 йилларда хиротлик хаттот Ал Хижроний қалами билан кўчирилган. Ҳозирги вақтда унинг ягона нусхаси Франция миллий кутубхонасининг қўлёзмалар фондида сақланмоқда. Бу қўлёзма Хиротдаги машҳур Беҳзод миниатюра мактабининг асосчиси Қосим Али мўйқаламига мансуб ранг-баранг миниатюралар билан безатилган. Маълумки, Беҳзод ўз маҳорати учун Ғарбда Шарқнинг Рафаэли деган ном олган эди. Парижда шеър тузиш назарияси тўғрисидаги Бобир рисоласи қўлёзмасидан ҳам биз учун фотонусха кўчирилди. Рисоланинг қўлёзмаси жаҳонда ягонадир.

Биз Британия музейида Алишер Навоийнинг форс тилидаги шеърлари рўйхатидан фотонусха кўчириб беришларини сўраган эдик. Бу қўлёзма XVI асрнинг бошларида хиротлик хаттот Ал Хижроний қалами билан кўчирилган нусхаларимиз орасида Темур ва темурийларнинг суратларидан кўчирилган нусхалар ҳам бор. Суратларни XVI аср рассомлари ишлаган.

Тўпланган материаллар адабиёт музейида намойиш қилинади. Олдирилган қўлёзма фотонусхаларидан баъзиларини нашр қилмоқчимиз. Жаҳоннинг бошқа қўлёзма фондларидан ҳам аждодларнинг китобларини излашни давом эттирамиз. Қимматли деб топилган ҳамма асарларни асл нусха ҳолида ёки фотонусхаларини кўчириб олиш мўлжалланмоқда.

Суҳбат охирида Ҳ. Сулаймон аждодлар китоблари чет эл қўлёзма фондларидан ҳам, шунингдек республика территориясидаги аҳоли орасида ҳам изланмоқда, деди.

Ҳар йили анчагина қўлёзмалар топилмоқда. Сўнгги топилган китоблар орасида Алишер Навоий ғазаллари девонини кўрсатиш мумкин. Яқинда Тошкентдаги бир шахсий кутубхонадан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Шарқшунослик институтига шу қўлёзма келтирилди. Ҳозирга қадар бу қўлёзма олимларга маълум эмас эди. Девонда олти мингдан ортиқ мисра бор. Девон Алишер Навоий бархаётлигида унинг шахсий котиби, шоир ва ҳаттот Абдужамил кўчирганки уни Навоийнинг дастхатига баравар дейиш мумкин. Ундан анча кейинги хаттотлар кўчираётганда шоирнинг ғазалларида йўл қўйган ҳамма саҳв-хатоликларни энди ана шу девонга қараб тўғрилаш мумкин. Котиб Абдужамил кўчирган китобларнинг бизгача етиб келгани ниҳоятда оз. Профессор Ҳамид Сулаймоннинг фикрига кўра, девонни жаҳонда топилган девонларнинг учинчиси, дейиш мумкин. Биринчиси — Навоий достонлари тўплами Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтида иккинчиси — сайланма ғазалларининг чоғроқ девони Британия музейида сақланмоқда.

Планетамизда

АҚШДА АВИАЦИЯ ҲАЛОКАТИ

НЬЮ-ЙОРК, 15 август. (ТАСС). Кеча пассажир вертолёти 18 йўловчи ва экипажнинг уч аъзоси билан Лос-Анжелес шаҳри яқинида қулаб тушди.

ЮПИ агентлигининг хабар беришича экипаж аъзолари ва кўпчилиги болалардан иборат йўловчилар ҳалок бўлганлар. Йўловчиларнинг кўпчилиги Диснейленд деган машҳур паркка учаётган эди. Бу — АҚШдаги вертолётлар ҳалокатининг энг каттаси бўлди.

ПАРТИЯ ЮБИЛЕЙИ ШАРАФИГА

БУДАПЕШТ, 15 август. (ТАСС). Венгриянинг Озде шаҳридаги металлургия комбинатининг 718 меҳнат коллективи Венгрия Коммунистик партияси 50 йиллик юбилейига бағишланган мусобақага қўшилди. Венгрия ишчилар ҳаракати тарихидаги ана шу шонли сана ноябрь ойининг охирида нишонланади. Комбинатдаги ана шу коллективлар ноябрь ойининг охиригача социалистик коллектив деган номга эришиш мажбуриятини олди. Ҳозир иккинчи кварталдаги мусобақа якунлари чиқарилмоқда. Бу якунлар ишчи бригадалари, участкалар, цехларнинг асосий кўпчилиги олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажараётганликларини кўрсатмоқда.

РУМИНИЯ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ПРАГАГА КЕЛДИ

ПРАГА, 15 август. (ТАСС) Руминия Социалистик Республикаси партия-давлат делегацияси бугун бу ерга келди. Делегацияга Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Руминия Давлат Кенгашининг раиси Н. Чаушеску бошчилик қилмоқда.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДАГИ ЖАНГЛАР

ХАНОЙ, 15 август. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Халқ озодлик қуролли кучлари Америка қўшинлари ва Сайгон қўғирчоқ армиясининг позицияларига зарба беришни давом эттирмоқдалар.

Вьетнам информация агентлигининг озодлик агентлиги маълумотларига асосланиб хабар беришича, Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучларининг қисмлари 7 ва 8 августда Хиепфуок қишлоғи (Зядинь вилояти) районида душман позицияларига ҳужум қилганлар. Жанубий Вьетнам ватанпарварлари 7 август тонг саҳарда бошланган жанг натижасида авиациядан фойдаланган душманнинг қарши ҳужумини даф этдилар. Америка армияси ва Сайгон қўшинларининг бўлинмалари 8 августга ўтар кечаси қарийб 200 солдат ва офицердан ажралиб чекинишга мажбур бўлди.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ. Жанубий Вьетнамни озод қилиш қуролли кучлари жангчилари походда. ВИА—ТАСС фотоси.

ЖОСУСЛИКЛАРИГА ИҚРОР БЎЛДИЛАР

ПХЕНЬЯН, 15 август. (ТАСС). Бу ерда Американинг «Пуэбло» жосус кемаси командасининг матбуот конференцияси бўлди. Бу кема шу йилнинг бошида Корея Халқ Демократик республикасининг территориал сувларида ушлаб олинган эди. ЦТАК агентлигининг хабар беришича, «Пуэбло» командасининг аъзолари Корея Халқ Демократик республикасининг территориал сувларида жосуслик ишлари билан шуғулланганликларини тан олдилар ва шу муносабат билан ўзларининг чуқур таассуфларини билдирдилар.

ГРЕЦИЯДА ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 14 август. Греция полициясининг одамларни кўплаб қамоққа олмоқда. Греция Бош Министри Попадопулосга кеча қилинган суиқасд бунинг учун баҳона бўлди.

Греция армиясининг қамоққа олинган собиқ лейтенанти Панагулиас суиқасдни уюштиришда айбланади. Бу лейтенант, гарчи ўтказилган ўнг доираларга мансуб бўлса ҳам, Марказий иттифоқ партияси билан алоқадор шахслар қамоққа олинганлиги эътиборни ўзига жалб этади.

Информация ва матбуот масалалари билан шуғулланувчи Бош директор Стаматопулос матбуот конференциясида гапириб «хавфсизлик мулоҳазалари юзасидан одамлар қамоққа олинди», деди. (ТАСС).

Ханойга ҳужум

ХАНОЙ, 15 август. (ТАСС). Бугун маҳаллий вақт билан соат 14 дан 20 минут ўтганда Ханойда ҳаво тревогаси эълон қилинди.

Шаҳар ҳаво ҳужумидан мудофаа қисмлари Вьетнам Демократик Республикаси пойтахтининг осмонига бостириб кирган Америка самолётига қарата ўт очдилар.

ВАРШАВА. Мехикода ўтказиладиган XIX ёзги олимпиада ўйинларида полян спортчилари киядиган формалар: хотин-қизлар учун оқ камзул, тўқ кўк юбка ва похол шляпа; эркаклар учун эса, тўқ кўк костюм ҳамда оқ похол шляпа. ЦАФ—ТАСС фотоси.

ҲИНДИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИ КУНИНИНГ БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ

ДЕҲЛИ, 15 август. ТАСС мухбири А. Обухов хабар беради:

Бугун Ҳиндистон пойтахти гавжум. Деҳли Ҳиндистон мустакил, деб эълон қилинганлигининг 21 йиллигини бутун мамлакат билан бирга байрам қилмоқда.

Тонг саҳардан бошлаб Деҳли аҳолиси тарихий Лаҳ қалъа томон йўл олди. Бу ерда 1947 йил 15 августда мустақил Ҳиндистоннинг биринчи Бош министри Жаваҳарлал Неру озодлик байроғини, ҳинд халқининг Англия мустамлакачилиги устидан қозонган ғалабаси байроғини кўтарган эди.

Бугун ҳам мана шундай туб маънога эга бўлган маросим яна ўтказилди. Фахрий қоровул сафлари қотиб турибди, одамлар билан лиқ тўлган майдон Бош министр Индира Гандининг пайдо бўлишини қарсаклар билан кутиб олади.

Ҳиндистоннинг давлат гимни янграйди, тўплар отилиб салют берилади, мустақил Ҳиндистон байроғи мана энди 22- марта кўтарилади. Бу маросим миллий озодлик ҳаракати анъаналарига садоқат билан суғорилган, ҳинд халқининг мустақил ривожланиш йўлидан боришга бўлган қатъий иродасини яна бир марта тасдиқлайди.

Индира Ганди маросимда нутқ сўзлаб, Ҳиндистон тинчлик ва тараққиёт йўлидан боришга қаттиқ бел боғлаганлигини уқтириб ўтди. У Ҳиндистон билан Покистон ўз мамлакатларини ривожлантиришнинг ҳали ҳал этилмаган проблемаларига ўзларининг бутун диққат ва эътиборларини жалб қилиш имкониятига эга бўлмоқлари учун улар ҳужум қилмаслик тўғрисида аҳднома тузишлари лозим, деб Покистонга таклиф қилди.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

● ВДР ОСМОНИДА УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ. Вьетнам Халқ армиясининг ҳаво ҳужумидан мудофаа қисмлари Куангбинь вилояти тепасида 12 августда, илгари хабар берилганидек, битта эмас, балки АҚШнинг иккита самолётини уриб туширдилар, деб хабар беради Вьетнам информация агентлиги.

Шу тариқа, дейилади агентлиқнинг хабарида, Американинг Вьетнам демократик республикаси осмонидан уриб туширилган самолётлари 3097 тага етди.

● ЦЕЙЛОН — СОВЕТ ДЎСТЛИГИ УЮШМАСИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

КОЛОМБО. Цейлон—Совет дўстлиги уюшмасининг ҳар йили бўладиган олтинчи конференциясида унинг Бош секретари Д. Вирасингхе нутқ сўзлаб, бундай деди: Цейлон—Совет дўстлиги уюшмаси орол ер энг обрўли ташкилотларнинг бири бўлиб қолди. Совет Иттифоқи турмушнинг турли соҳалари билан Цейлон халқини таништириш соҳасидаги ишларимиз муваффақиятли бўлиб чиқди. Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги байрамига бағишланган митинг ва йиғилишларда бир неча мин кишиларнинг иштирокида. Уюшманинг фаолияти ранг-баранглиги, деб таъкидлади Вирасингхе. Уюшма Совет Иттифоқи тўғрисидаги тематик кўргазмалар уюштирмоқда, Совет фильмларини намойиш қилмоқда, рус тилини ўрганишни ташкил этмоқда. Аҳоли турли табақаларининг вакиллари уюшма аъзоларидир.

Уюшманинг фаолияти, деб таъкидлади унинг президенти, парламент аъзоси Д. Ражапаксе, Цейлон ва СССР халқлари ўртасидаги ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга ёрдам бермоқда.

● КАМБОДЖАНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ПНОМПЕНЬ. Бу ерда Камбоджа ҳукуматининг ахбороти эълон қилинди. Шу ахборотда, «18 июлда Тинь—Биендан 30 километр ғарби Жанубда» Камбоджа самолёти Жанубий Вьетнам милициясига ҳужум қилди», деб Сайгон маъмурлари қилган даъво ҳақиқатга тўғри келмайдиган даъво, деб рад этилади.

«Камбоджанинг осмон чегараси кўп марталаб бузилганлиги учун Жанубий Вьетнам авиацияси айбдор эканлигини ҳамма билади», дейилади ахборотда.

● ИНДИРА ГАНДИНИНГ АЙТҒАНЛАРИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди мустақиллик куни муносабати билан Лаҳ қалъада нутқ сўзлаб, мамлакатнинг қишлоқ хўжалиги соҳасида бу йил эришган ютуқларидан мамнун эканлигини изҳор қилди. Гарчи бир қанча масалалар ҳали ҳал этилмаган бўлса-да, бошқа соҳаларда муваффақиятларга эришилганлигини Ганди таъкидлаб ўтди. Бош министр халқни экономиканинг давлат сектори муваффақиятли ривожланишини таъминлаш учун тағин ҳам зўр ғайрат билан меҳнат қилишга чақирди. (ТАСС).

Танкер сувга туширилди

ТОКИО. Японияннинг «Исикавадзима» компанияси кемасозлик корхонаси қурган дунёдаги энг катта танкер сувга туширилди. Танкернинг бўйи 347 метр ва эни 53,3 метр, унинг ҳажми 312 минг тоннага тенг. (ТАСС).

ОБ-ҲАВО

Бугун республикада ҳаво очиқ келади. Шимолий — Шарқдан секундига 3-7 метр тезликда шамол эсиб туради. Иссиқлик 34—39 даража бўлади.

Тошкентда ҳаво очиқ бўлиб, 35—37 даража иссиқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Севги қўшиқлари, 9.30 —Музикали танаффус, 10.30 — Ўзбек операларидан парчалар, 11.15 — «Гулшан» (адабий-музикали эшиттириш), 12.15 — Талабларга мувофиқ концерт, 13.30 —Рус халқ куйлари, 15.10 — «Правда» газетасининг обзори, 15.20—«Сиҳат-саломатлик» радиожурнали, 15.40 — Ўзбек куйларидан концерт, 16.10 — Эстрада концерти, 17.20 — Уйғур куйлари, 18.00 — Ўзбек халқ куйлари, 18.40 — Спорт, 19.20 — Ўзбек санъат усталарининг концерти, 20.00—«Гулшан» (такрорий эшиттириш), 21.00 — «Коммунистик партиялар ҳаётидан», 21.10 — «Қишлоқ радиоклуби», 22.20 — «Шанба оқшомида» (концерт, 23.10—Дам олиш концерти.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 10.00 — **«Шанба, нонуштадан сўнг»**, 10.40 — **Ҳиндистон хотин-қизлари** 11.10 — **Кинофильм**, 11.30 — **Соғлом танда-соғ ақл** («Ёшлик» кўрсатади), 12.10 — **Ялла ва рақслар**, 12.50— **Кўрсатишлар программаси ва эълонлар.**

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.55 — **Кўрсатишлар программаси**, 19.00 — **Телеянгиликлар** (рус тилида)

Ўзбек тилида 19.10 — **Қувноқ минутлар** (болалар учун), 19.40— **Телеянгиликлар**, 19.55 — **Ғаззалхон ёшлигим** («Ёшлик» кўрсатади), 20.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

21.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан—**Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 21.00 — **«Шанба, нонуштадан сўнг»** (такрорий эшиттириш), 21.40 — **Бир ёш ҳаётидан тўрт саҳифа** (бадиий фильм), 23.05 — **Концерт.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — ДУШАНБА ТЕЛЕСТУДИЯСИНИНГ ЭШИТТИРИШЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 17/VIII да Риголетто, 18/VIII да Қирқ қиз.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/VIII да **Навоий Астрободда**, 18/VIII да **Гули снёх** 19/VIII да **Тошболта ошиқ.**

КИНО

17, 18 АВГУСТДА

Бадном (эрталаб соат 11, кундуз 3,5, кеч 7 ярим ва 9.15 минутда), **Тошкент. Зилзила** (кундуз соат 1 да): — САНЪАТ САРОЙИ.

Яна севги ҳақида — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Чингачгук—катта илон—«ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, 4 ва кеч 6 да).

Воевод Шмидт болалари—«ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Майор Вихрь — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Валентин Кузяевнинг шахсий ҳаёти — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12, кеч 8, 9.45 минутда).

ЕЗГИ БИНОДА

Яна севги ҳақида — «ФЕСТИВАЛЬ».

Майор Вихрь — «ХИВА», НАВОИЙ номли.

Яхши жойлашибсан — ТЕЛЬМАН номли.

Я. М. СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
17 АВГУСТДА
М. ҚОРИЕҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ
КОНЦЕРТИ
Қатнашадилар:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
ДИЛОРОМ ШЕРОВА
Солистлар:
Фахриддин УМАРОВ, Комилжон БАРАТОВ, Ойхон ЕҚУБОВА, Равшан МУМИНОВА, Мунаввар АКРОМОВА, Назрулла ЕҚУБОВ ва бошқалар.
Ўзбек халқ чолғу ансамбли жўр бўлади.
Программани — Назрулла ЕҚУБОВ олиб боради.
Концерт кеч соат 8 яримда бошланади.
Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида соат 12 дан сотилади.

186-КЕЛЕС ҚИШЛОҚ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги мутахассисликлар бўйича
1968-1969 ўқув йилига
УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

3-класс шоферлик малакаси билан кенг профилли машинист-тракторчилар, икки йиллик ўқиш муддати билан; 3-класс тракторчилар, қишлоқ электромонтёрлари, бульдозерчилар, қишлоқ хўжалиги бухгалтерлари, дурадгорлар, қишлоқ хўжалиги маданий ўсимликларини суғорувчи усталар, газ ва электр пайвандчилар, ошпазлар, бир йиллик ўқиш муддати билан—сотувчилар каби мутахассислик бўйича 15 ёшдан кам бўлмаган йигит ва қизларни 2 йиллик ўқиш муддати билан, 15 ёшдан юқори бўлган йигит ва қизларни 1 йиллик ўқишга қабул қилади.

Бухгалтерлик курсига ўрта маълумотли бўлган ҳамда колхоз ва совхоз йўлланмаси билан келганлар қабул қилинади. Уларга 20 сўм миқдорида стипендия тўланади. Қолган кирувчилар бепул овқат, кийим-бош ётоқхона ва 10-20 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

Шунингдек билим юртида пуллик 3-класс шоферлар курси ва кечки ўрта мактаб мавжуд.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар:

туғилганлиги ҳамда маълумоти ҳақидаги гувоҳнома, турар жойи ва оилавий аҳволи ҳақида справка.

Ҳужжатлар 1 сентябргача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Қозоғистон ССР, Чимкент области, Чордарё районы, Келес 186-қишлоқ ҳунар техника билим юрти (Тошкент-Абай, Абай-Чиноз, Тошкент—Ўзбек Чинози автобусларнинг «Қизил-Аскар» бекати).

4-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1968—1969 ўқув йилига

15 ёшдан 25 ёшгача бўлган 8-10 синф ҳажмида маълумотли йигит ва қизларни рус ва ўзбек группаларига радиотрансляция ва телефон узели ҳамда тармоқларини монтаж қилиш бўйича монтёрлар, кабель уловчилар, шаҳар телефон тармоқлари, абонемент қурилишига хизмат қилиш бўйича монтёрлар, район электр алоқалари ва радиофикацияси монтёрлари, шаҳарлараро телефон станциялари монтёрлари, 2—категорияли киномеханиклар, телеграфистлар почта вагони бошлиқлари ёрдамчилари мутахассислигига

УҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати—1 йил.

автомат телефон станциялари монтёрлари, алоқа почта операторлари (қизлар), телеграф механиклари

Ўқиш муддати—3 йил.

Уч йил муддат билан ўқиганларга билим юртини тамомлаганлиги ҳақидаги гувоҳномадан ташқари етуклик аттестати ҳам берилади.

Қабул қилинганлар ётоқхона ва стипендия билан таъминланадилар.

Ўқиш 1 сентябрдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар. Пушкин кўчаси, 7-уй (1, 3, 4-троллейбуслар, 1, 12, 18, 23, 26 автобусларнинг «Сквер» бекати). Телефонлар: В-3-07-85, В 3 07 77.

СССР Газ саноати министрлиги «Средазнефтегазстрой» трестининг
4-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА
дурадгорлар, гишт теруувчилар, бетончилар, суворчи-бўёқчилар, ёрдамчи ишчилар, слесарь-сантехниклар, электр монтёрлари. (Иш ҳаҳ-ишбай асосида тўланади) прораблар, қурилиш усталари, техник-механиклар, инженер-электриклар

КЕРАК

Ишга келганларга вагонуйдан жой берилади.

Ишга келишга кетган суммани қиммати тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-115 Муқимий кўчаси, 98-уй, 6 п/б, кадрлар бўлими.

Тошкент қишлоқ хўжалик институти коллективи снёсай иқтисод кафедрасининг катта ўқитувчиси

Абдураҳмон Файзуллаевич АБДУСАЛОМОВ

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь—В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283, Партия турмуши — В33469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216, Халқаро ҳаёт — В37604, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалиги — В37604, Адабиёт ва санъат —В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253 В30254, В30255, В30256, В30257, В30258, ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 22—62, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

Б. № — 192. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р — 14939.